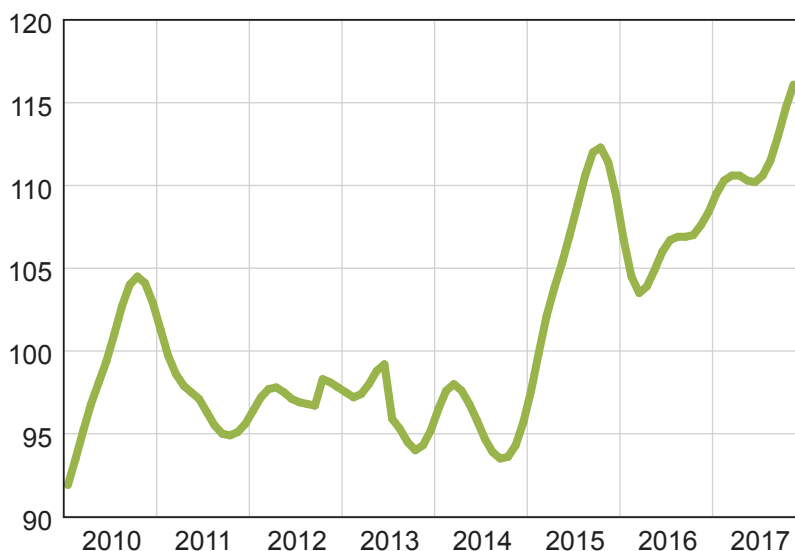

SCB-Indikatorer

E K O N O M I S K M Å N A D S Ö V E R S I K T

Ökad efterfrågan från utlandet

Exportordergång industrin
Index 2010=100, trendskattning

■ **Rekord för bilregistreringen 2017**
Sid 10

■ **Bostadspriserna stiger i Danmark**
Sid 21

I fokus:
**Tillväxt
i nästan alla
län 2016**
sid 12

KOMMENTARER & ANALYS

INNEHÅLL

Konjunkturläget.....	2	"I fokus".....	12
Näringsliv.....	4	Arbetsmarknad.....	15
Byggmärnad.....	7	Finansmarknad.....	17
Handel och konsumtion.....	7	Internationell utblick.....	19
Utrikeshandel.....	10	Svenska ekonomiska indikatorer.....	22
Priser.....	11		

Indikatorer

	Senaste uppgift	Utveckling senaste mån	3 mån	året
Produktion				
Näringslivets produktion	nov	+	+	+
Industrins produktion	nov	○	+	+
Industrins orderingsgång	nov	+	+	+
Tjänsteproduktion	nov	+	+	+
Användning				
Handelsnetto ¹⁾	dec	-	-	-
Hushållens konsumtion	nov	+	+	+
Detaljhandelns försäljning	dec	-	+	+
Nyregistrering av personbilar	dec	+	-	-
Övriga indikatorer				
Konsumentpriser	dec	+		+
Producentpriser	dec	+		+
Sysselsättning	dec	+		+
Arbetslöshet ²⁾	dec	-		-

1) Varuexport minus varuimport under perioden

2) Andel av arbetskraften

KONJUNKTURLÄGET

Stigande exportorderingsgång

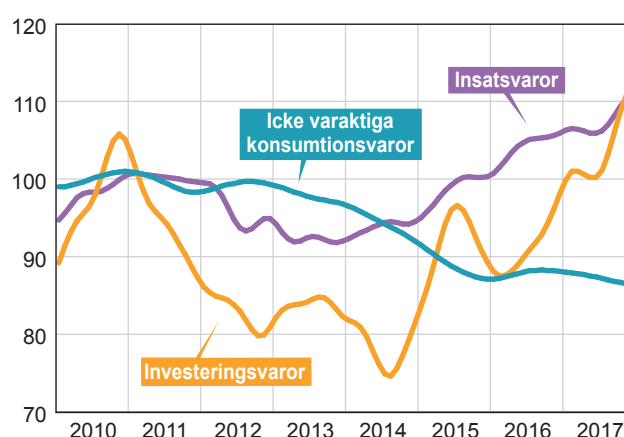
Avslutningen av 2017 var övervägande positiv för den svenska ekonomin. Produktionen inom näringslivet steg i november för tredje månaden i rad. Tjänsteproduktionen ökade snabbare mot slutet av året efter en relativt måttlig utveckling första halvåret. Industrin har en fortsatt positiv trend med fordonsbranschen i spetsen och efter tre månader i följd med produktionsnedgång ökade byggandet åter i november, jämfört med föregående månad.

Starkare världskonjunktur bidrar till att ge draghjälp åt den svenska ekonomin genom ökad efterfrågan på svenska produkter. Detta illustreras exempelvis via en markant ökning av industrins exportorderingsgång. Även inhemska order är på uppgång och ser man på den totala orderingsgången är det i första hand investeringsvaror, där bland annat fordonsindustrin ingår, som driver utvecklingen. Även insatsvaror är på uppgång medan den tredje stora gruppen icke-varaktiga konsumtionsvaror minskar.

Även utrikeshandelsstatistiken visar att varuexporten har en uppåtgående trend för närvarande. Det gäller även varuimporten som var högre än exporten av varor i december med negativt handelsnetto som följd. Även för helåret 2017 var importen något större än exporten inom varuhandeln men handelsunderskottet var lägre än 2016. Det senaste halvåret ser trenden för exporten något starkare ut än för importen.

Industrins orderingsgång

Index 2010=100, trendskattning

Personbilsregistreringen slog återigen rekord

De svenska hushållen fortsatte att konsumera under 2017. Bilförsäljningen gick fortsatt starkt och nyregistreringen av personbilar slog nytt rekord före tredje året i rad. Möbelhandeln hade ett nytt starkt år och även nöjesrelaterad konsumtion har ökat markant. Hushållens boendekostnader, som utgör en stor del av konsumtionen, har däremot ökat i relativt måttlig takt precis som livsmedelshandeln. Beklädnadshandeln, alltså handeln med kläder och skor, har minskat något jämfört med 2016.

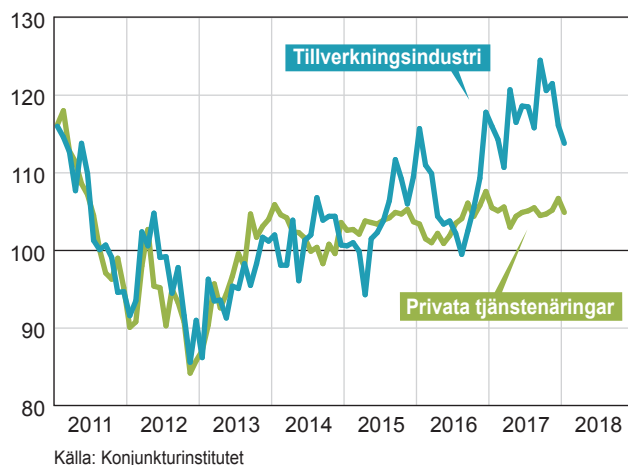
Detaljhandelsstatistiken för december visade att försäljningen steg jämfört med december 2016 men utfallet låg ändå under HUI:s och andra bedömares prognoser. Säsongrensat och jämfört med november visade siffrorna till och med en nedgång på månadsbasis. Det kan förklaras med att november var mycket starkt och att det troligtvis rör sig om att en större andel av julkappsinköpen numera görs redan denna månad än vad som var fallet för ett par år sedan. Kampanjer som Black Friday och Cyber Monday liksom en ökad internethandel kan också vara bidragande faktorer.

Barometern indikerar liten dämpning från hög nivå

Konjunkturinstitutets konjunkturbarometer sjönk för andra månaden i rad i januari. Särskilt inom industrin märks att optimismen dämpats även om indikatorerna fortfarande ligger en bra bit över normalläge. Huvudorsaken till nedgången var att produktionsplanerna och orderstocksomdömet var mindre positiva än tidigare. Även konfidensindikatorn för tjänstebanschen föll i januari liksom hushållsindikatorn. Hushållens syn på den svenska ekonomin försvagades medan bedömningen av den egna ekonomin förbättrades ytterligare.

Konfidensindikatorn industri – tjänster

Säsongrensade värden, historiskt genomsnitt=100

Även inköpschefsindex för industrin sjönk något i januari, från 60,4 till 57,0. Fortfarande handlar det om en nivå som är klart högre än normalt men det var samtidigt den lägsta noteringen sedan augusti i fjol. Mindre positiva bedömningar av orderingång och produktion låg bakom nedgången.

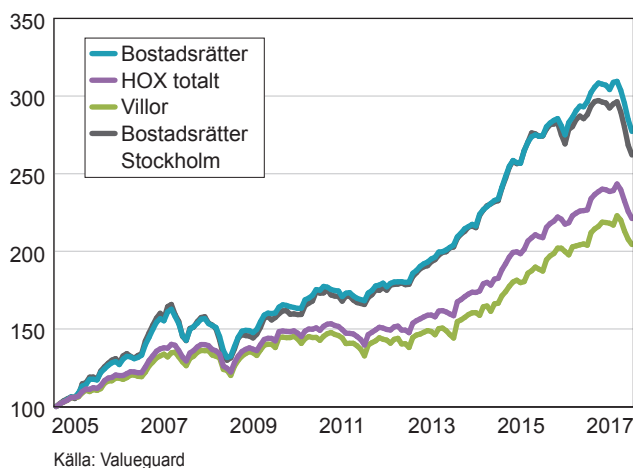
Fortsatt bostadsprisfall

Avmattningen på bostadsmarknaden kan vara en orsak till att stämningssläget dämpats något bland företag och hushåll. Under de avslutande månaderna 2017 sjönk bostadspriserna markant i större delen av landet, allra tydligast i Stockholm. Ett stort utbud av bostäder har bidragit till att dämpa priserna och efter många års kraftig uppgång har prisnivåerna börjat nå smärtgränsen för många låntagare. Nedgången kan således tolkas som både en effekt av ökat utbud och minskad efterfrågan.

Det finns även en psykologisk faktor med ökade regleringar på bolånemarknaden och förväntningar om framtida räntehöjningar som skapar en större försiktighet. Skärpningen av amorteringskravet som beslutades under hösten kommer att införas 1 mars och innebär att högt belånade hushåll måste amortera mer. Många köpare kan dock tänkas vilja skynda på en affär innan de nya reglerna införs, vilket enligt flertalet bedömare kan höja priserna temporärt.

Bostadspriser

HOX-index, januari 2005=100

Trots att priserna börjat falla och att allt fler väljer att amortera på sina bolån fortsätter den utestående bolånestocken att växa. Den årliga tillväxttakten har dock legat relativt stabilt under det senaste året, en bit över 7 procent. I december sjönk tillväxttakten till 7,2 procent från 7,4 procent i november.

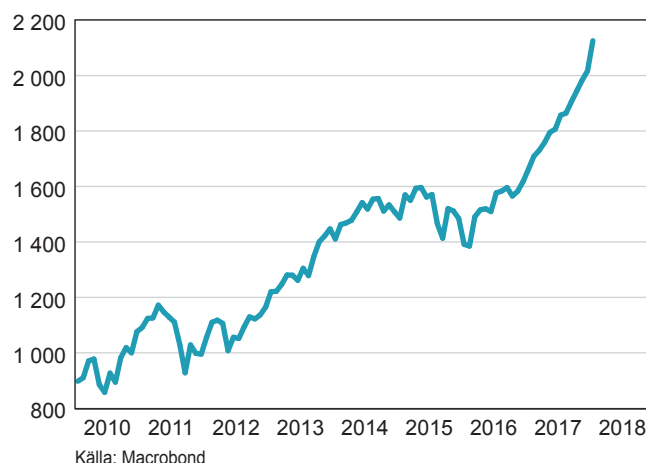
Uppgång på börsen i januari

2018 inleddes med en stark utveckling på världens börser. Framförallt i USA råder stor optimism och vid utgången av januari hade Dow Jones stigit med 6 procent. Tekniktunga Nasdaqbörsen noterar en uppgång på drygt 7 procent under månaden. Då ska man komma ihåg att 2017 var ett mycket starkt år för aktiemarknaden med uppgångar på ovan nämnda börser på närmare 30 procent.

Även i de flesta länder i Europa och Asien har börserna gått upp under månaden, exempelvis i Frankfurt, Paris, Hongkong och Tokyo. Däremot backade Londonbörsen något jämfört med årsskiftet. I Stockholm följde börsen med uppgången i början av januari, men en svag avslutning av månaden gjorde att kursuppgången stannade på knappt 2 procent. Enligt MSCI:s världsindex, som inkluderar börsutvecklingen i 23 utvecklade länder, steg kurserna sammantaget med drygt 5 procent i januari.

Global börsutveckling

MSCI World index

På valutamarknaden har euron fortsatt att stärkas i januari medan dollarn har försvagats. Kronan har följt med euron och stärkts under månaden. Oljepriset har stigit ytterligare och låg i slutet av januari på den högsta nivån sedan slutet av 2014.

Starkare världskonjunktur

Orsaken till børsuppgången är inte någon enskild faktor utan snarare ett allmänt positivt stämningssläge kring världskonjunkturen. De skattesänkningar som ska genomföras i USA väntas leda till starkare tillväxt på kort sikt. I Europa har man lämnat finanskris och skuldskris bakom sig och läget i de flesta länderna är ljusare än på mycket länge. Motorn Tyskland går starkt och i Frankrike har reformer av arbetsmarknaden påbörjats som kan leda till att stärka ekonomin på sikt. Till och med sorgebarnet Grekland beräknas få positiv tillväxt för helåret 2017, efter att landet

haft krympande ekonomi åtta av de nio senaste åren. På den negativa sidan finns Brexitförhandlingarna mellan Storbritannien och EU som skapar oro. Osäkerhet råder också kring den italienska ekonomin som haft måttlig tillväxt under lång tid. Under våren väntar ett ovisst nyval i Italien.

Högsta tillväxten på tio år i Europa

Eurostats preliminära beräkningar för fjärde kvartalet visade att BNP steg med 0,6 procent säsongrensats och jämfört med föregående kvartal i såväl EU som euroländerna. Det var i linje med kvartalstillväxten tidigare under året. För helåret 2017 var tillväxten 2,5 procent i båda områdena, vilket är den högsta BNP-tillväxten som uppmätts sedan 2007.

I USA var BNP-tillväxten preliminärt 2,3 procent under 2017. Det kan jämföras med en tillväxt på 1,5 procent i den amerikanska ekonomin 2016. Efter ett relativt dämpat första kvartal stegrades tillväxttakten andra och tredje kvartalet för att sedan mattas något fjärde kvartalet i fjol.

Både den europeiska och den amerikanska centralbanken (ECB respektive Federal Reserve) beslutade att hålla sina styrräntor oförändrade vid sina januarimöten. Svenska Riksbanken har sitt nästa räntemöte i mitten av februari.

Uppreviderad prognos av IMF

Internationella valutafonden, IMF, har under månaden släppt en uppdaterad prognos för världsekonomin. Jämfört med oktoberprognosen reviderades den globala tillväxten upp med en tiondel till 3,7 procent 2017 och med två tiondelar 2018 och 2019 till 3,9 procent vardera. Huvudorsaken är en starkare bedömning av både Europa och Asien samtidigt som skattesänkningarna i USA väntas ge en skjuts för den amerikanska ekonomin. Skattereformen i USA väntas av IMF ge effekt till och med 2020, främst i form av ökade investeringar. På längre sikt, från 2022, kan dock effekten bli negativ i ett par år till följd av att vissa delar i skattepaketet är temporära. Dessutom bedöms det leda till ökade underskott i statsfinanserna som behöver stramas åt längre fram enligt IMF.

NÄRINGSLEV

Trenden är fortsatt positiv i det svenska näringslivet. I november hade tjänstebansherna den starkaste utvecklingen medan industriföretagens produktionsvärde var oförändrat jämfört med oktober. Byggbranschen noterade åter en uppgång efter ett par månader med negativ utveckling. Tillväxten är positiv i årstakt för samtliga dessa sektorer. Inom industrin står motorfordonsindustrin för den starkaste årstillväxten men även maskinindustrin, metallvaruindustrin och trävaruindustrin går bra. För aggregatet kemisk industri och läkemedelsindustri samt för elektronikindustrin har produktionsvolymerna minskat jämfört med 2016.

Industrins orderingång vände upp igen i november efter en nedgång i oktober. På årsbasis har både order från den inhemska och utländska marknaden stark tillväxt. Jämfört

med november 2016 hade exportorderingången högst ökningstakt men ackumulerat under året är det hemmamarknaden som ökat något mer jämfört med motsvarande månader året innan.

Produktion i näringslivet

Senaste uppgift: november 2017

Källa: SCB:s produktionsvärdeindex

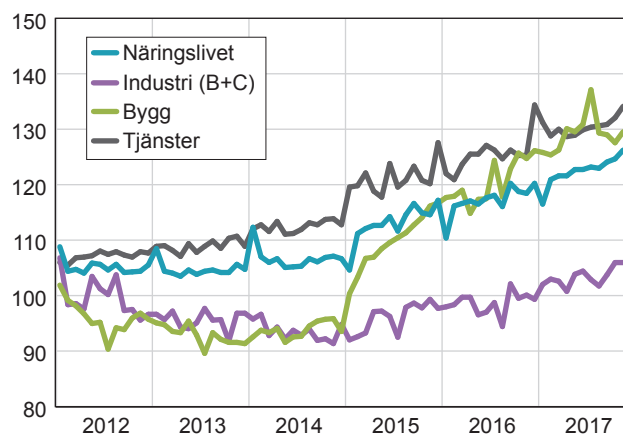
Kristina Frändén

Ökad produktion inom näringslivet i november

Produktionen inom näringslivet fortsatte att öka även i november, och steg med 1,3 procent jämfört med föregående månad. Starkast utveckling hade tjänstesektorn, som ökade med 1,6 procent jämfört med oktober. Byggsektorn steg återigen, efter att ha minskat tre månader i rad, och ökade med 1,5 procent i november. Produktionen inom industrin var oförändrad jämfört med oktober.

Produktion i näringslivet (PVI)

Säsongrensade månadsvärden. Index 2010=100

Anm. 2012–2014 modellskattad utifrån tidigare index.

Jämfört med motsvarande månad föregående år steg produktionen inom totala näringslivet med 6,6 procent i kalenderkorregerade tal. Årsutvecklingen har varit positiv sedan januari 2015. Även på årsbasis uppvisade tjänstesektorn den största uppgången, och steg med 7,1 procent jämfört med november 2016. Industrins årsutveckling var 6,1 procent, medan byggsektorn steg med 4,3 procent efter kalenderkorrigering.

Produktion i näringslivet

Förändring i procent

	nov 17/ okt 17 ¹⁾	sep-nov 17/ jun-aug 17 ¹⁾	nov 17/ nov 16 ²⁾	jan-nov 17/ jan-nov 16 ²⁾
Industri	0,0	2,1	6,1	4,9
Bygg	1,5	-2,8	4,3	7,4
Tjänster	1,6	1,6	7,1	4,6
Näringslivet totalt	1,3	1,7	6,6	4,7

1) Säsongrensats och kalenderkorregerat

2) Kalenderkorregerat

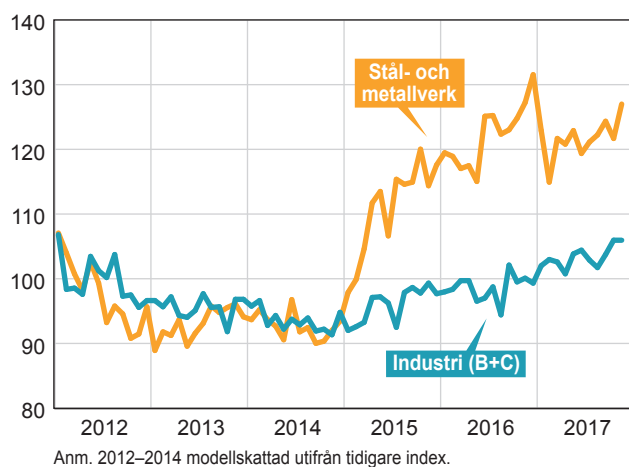
Industrisektorn oförändrad jämfört med oktober

Tillväxttakten inom industrin var återigen stark jämfört med motsvarande månad föregående år i kalenderkor-

rigerade tal, och har uppvisat positiva utvecklingstal på årsbasis sedan september 2016. Jämfört med oktober 2017 var produktionsvärdet för industrisektorn dock oförändrad.

Den största ökningen i november uppvisade stål- och metallverk, efter att ha backat i oktober. Branschen har haft en något svängig utveckling hittills under året, och har en ackumulerad produktionsuppgång på 0,3 procent jämfört med samma period under förra året. Den största minskningen återfanns i aggregatet för kemisk industri och läkemedelsindustri, som backade med knappt 4 procent. Även på årsbasis var kemisk industri och läkemedelsindustri en av de branscher som backade mest, och ackumulerat över året syns en nedgång på nästan 2 procent efter kalenderkorrigering.

Produktion inom industrin (PVI)
Säsongrensade månadsvärden. Index 2010=100

Akkumulerat över året har industrisektorn ökat med knappt 5 procent, och motorfordonsindustrin har utvecklats starkast av industribranscherna i kalenderkorrigerade tal, med en uppgång på drygt 14 procent. Motorfordonsindustrin bidrog också mest av industribranscherna till totala näringslivets uppgång på årsbasis. Kemisk industri och läkemedelsindustrin har däremot det största negativa bidraget av samtliga branscher inom det totala näringslivet, uttryckt i fasta priser. Bidraget beräknas genom att förädlingsvärdevikten multipliceras med branschens utveckling uttryckt i fasta priser, vilket gör att branscher som har högt förädlingsvärde påverkar det totala näringslivet samt respektive sektor som branschen ingår i mer.

Produktion inom industrin

Förändring i procent

	nov 17/ okt 17 ¹⁾	sep–nov 17/ jun–aug 17 ¹⁾	nov 17/ nov 16 ²⁾	jan–nov 17/ jan–nov 16 ²⁾
Trävaruindustri, ej möbler	0,9	4,7	8,8	6,0
Massa och papper	1,4	2,7	1,2	2,2
Grafisk industri	-0,2	-0,5	19,6	9,4
Kemisk industri o läkem.	-3,6	-2,2	-6,8	-1,8
Stål- och metallverk	4,4	2,8	0,3	0,3
Metallvaruindustri	-3,4	-2,0	14,6	7,7
Elektronikindustri	3,1	-1,1	-9,5	-6,5
Maskinindustri	-2,4	4,3	11,5	10,0
Industri för motorfordon	4,0	7,5	18,3	14,2
Industrin totalt	0,0	2,1	6,1	4,9

1) Säsongrensat och kalenderkorrigerat

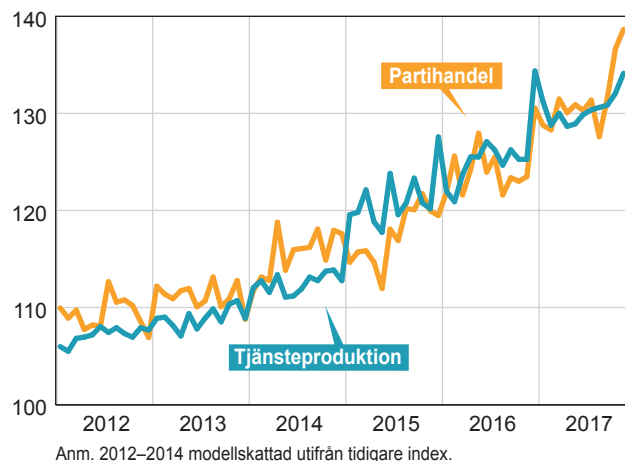
2) Kalenderkorrigerat

Under den senaste tremånadersperioden (september–november 2017) uppvisade en majoritet av delbranscherna en uppgång jämfört med föregående tremånadersperiod (juni–augusti 2017). Motorfordonsindustrin hade den största uppgången med en ökning på närmare 8 procent.

Tjänstesektorn visar fortsatt stark tillväxt

Tjänstesektorn har fortsatt att utvecklas positivt, både på månadsbasis och på årsbasis. Jämfört med oktober 2017 växte samtliga publicerade branscher, och jämfört med november 2016 var det enbart utbildningsväsendet som minskade, med 1 procent. Den största ökningen jämfört med oktober 2017 hade detaljhandeln tillsammans med företag inom informations- och kommunikationsverksamhet som ökade med drygt 3 procent vardera efter säsongrensning och kalenderkorrigering. Partihandeln noterade en uppgång för tredje månaden i rad.

Produktion inom tjänstesektorn (PVI)
Säsongrensade månadsvärden. Index 2010=100

Jämfört med motsvarande månad föregående år stod även här företag inom informations- och kommunikationsföretag för den största positiva utvecklingen med en ökning på drygt 13 procent i kalenderkorrigerade tal. Det största bidraget till det totala näringslivets uppgång på årsbasis hade företagen inom administration, teknik och stödtjänster, med ett bidrag på 1,5 procentenheter uttryckt i fasta priser.

Produktion inom tjänstesektorn

Förändring i procent

	nov 17/ okt 17 ¹⁾	sep–nov 17/ jun–aug 17 ¹⁾	nov 17/ nov 16 ²⁾	jan–nov 17/ jan–nov 16 ²⁾
Motorhandel	1,4	-0,4	6,8	6,8
Partihandel	1,5	4,5	12,3	6,3
Detaljhandel	3,1	2,2	4,4	3,1
Transp. o magasinering	1,1	1,9	2,8	1,8
Hotell o restaurang	0,4	0,7	4,3	1,8
Informat. o kommunikat.	3,1	2,5	13,4	7,5
Fastighetsverksamhet	1,2	0,5	1,2	0,7
Företagstjänster	0,3	0,2	9,6	7,1
Tjänstebranscher totalt	1,6	1,6	7,1	4,6

1) Säsongrensat och kalenderkorrigerat

2) Kalenderkorrigerat

Akkumulerat över året har även tjänstesektorn ökat med knappt 5 procent, där företagen inom administration,

teknik och stödtjänster ökat produktionsvärdet med drygt 8 procent i kalenderkorrigerade tal. Den största nedgången uppvisade utbildningsväsendet som hittills under året backat med drygt 9 procent efter kalenderkorrigering, jämfört med motsvarande period under 2016.

Även för tjänstebranscherna uppvisade en majoritet positiva utvecklingstal under den senaste tremånadersperioden (september–november 2017) jämfört med föregående tremånadersperiod (juni–augusti 2017) i säsongrensade och kalenderkorrigerade tal. Partihandeln ökade med närmare 5 procent, medan motorfordonshandeln backade svagt jämfört med föregående tremånadersperiod.

Byggsektorn ökade återigen i november

Byggsektorn uppvisade återigen en uppgång jämfört med föregående månad, efter att ha haft en negativ månadsutveckling tre månader i rad. Uppgången i november var 1,5 procent i säsongrensade och kalenderkorrigerade tal. På årsbasis ökade byggsektorn med drygt 4 procent efter kalenderkorrigering. Byggsektorns bidrag till det totala näringslivets uppgång beräknades till 0,4 procentenheter i fasta priser. Ackumulerat under året har byggindustrin ökat med drygt 7 procent, jämfört med motsvarande period under föregående år, efter kalenderkorrigering.

Industrins orderingsgång

Senaste uppgift: november 2017

Källa: SCB:s orderingsgång och omsättningsstatistik

Sara Kebrit

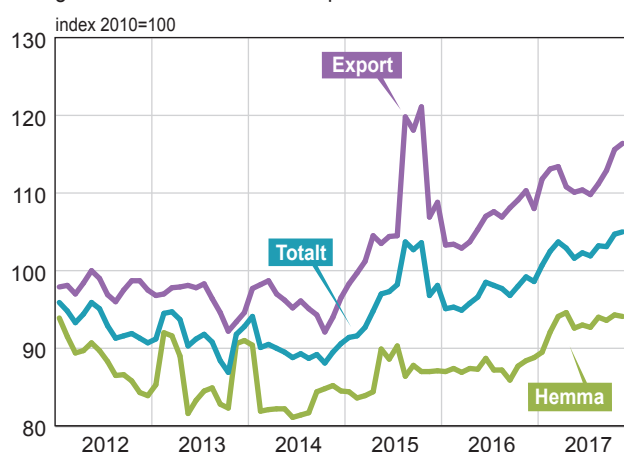
Industrins orderingsgång ökade i november

Industrins totala orderingsgång ökade med 2,6 procent i november jämfört med månaden innan i säsongrensade tal, efter att ha minskat i oktober 2017. Den säsongrensade månadsförändringen har gått både upp och ner under året, och ungefär varannan månad har den uppvisat en positiv förändring och detta mönster har hållit i sig sedan mars 2017. Under november ökade orderingsgången både från hemma- och exportmarknaden. Jämfört med oktober ökade hemmamarknaden med 1,1 procent och exportmarknaden ökade med 2,1 procent, båda i säsongrensade tal.

Den kalenderkorrigerade årsutvecklingen, som i många avseenden är en tydligare indikator på hur utvecklingen går, steg med 7,9 procent, jämfört med november 2016. Detta understryker att november 2017 var en relativt stark månad för industrins orderingsgång, då den också ökade säsongrensat. Den positiva trenden syns också tydligare vid granskning av de senaste månadernas årsutveckling där samtliga månader under 2017 har varit starkare än motsvarande månad under 2016 i kalenderkorrigerade tal. Den starka årsutvecklingen under november kom främst från exportmarknaden som ökade med 9,8 procent. Även hemmamarknaden bidrog med en ökning på 5,6 procent.

Industrins orderingsgång

Säsongrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde. Fasta priser

Uppgång för motorfordonsindustrin

Under oktober 2017 var motorfordonsindustrin den bransch som tappade mest men i november steg orderingsgången återigen kraftigt. Under november ökade motorfordonsindustrin med 7,8 procent jämfört med oktober. Ökningen härrör främst från exportmarknaden, som gick upp med 9,6 procent, medan order från inhemska kunder gick upp med 3,3 procent under samma period, i säsongrensade tal.

Årsutvecklingen för denna delbransch var kraftigt positiv under november med en ökning på 29,9 procent, där hemmamarknaden ökade med 27,7 procent och exportmarknaden med 30,6 procent jämfört med motsvarande månad 2016. Motorfordonsindustrin har således haft en stark utveckling under hela 2017 i kalenderkorrigerade tal, en orsak till att den sjönk under oktober var att orderingsgången var extra stark i september månad, i säsongrensade tal.

Störst minskning bland industrins delbranscher under november i jämförelse med oktober uppvisades av pappersvaruindustrin som minskade med 4,3 procent säsongrensat. Minskningen härrör främst från exportmarknaden, som gick ner med 3,7 procent, även order från hemmamarknaden minskade med 2,6 procent under samma period.

Orderingsgång och omsättning

Förändring i procent

	nov 17/ okt 17 ¹⁾	nov 17/ nov 16 ²⁾	jan–nov 17/ jan–nov 16 ²⁾
Orderingsgång			
Hemmamarknad	1	6	7
Exportmarknad	2	10	6
Totalt	3	8	6
Omsättning			
Hemmamarknad	0	6	5
Exportmarknad	2	7	5
Totalt	1	7	5

1) Säsongrensat och kalenderkorrigerat

2) Kalenderkorrigerat

Investerings- och insatsvaror starkast under året

Den totala ackumulerade orderingsgången i november var 6,2 procent högre än motsvarande period 2016. För hem-

mamarknaden och exportmarknaden var ökningen 6,6 procent respektive 5,8 procent. De branscher som gått bra under året är också en indikator på vilket konjunkturläge vi befinner oss i. Motorfordonsindustrin, övrig maskin-industri och stål- och metallverk tillhör huvudgruppen investeringsvaror och insatsvaror som båda innehåller konjunktürkänsliga produkter som tenderar att sälja bra under högkonjunktur. Den mindre konjunktürkänsliga huvudgruppen industrin för icke varaktiga konsumtionsvaror, som bland annat innehåller livsmedelsindustrin, vars efterfrågan på varor är jämnare över konjunkturcykeln, har däremot haft en svagt negativ ackumulerad årsutveckling jämfört med samma period föregående år.

BYGGMARKNAD

Oförändrade orderstockar

Enligt Konjunkturbarometern rapporterar företagen om ett fortsatt ökat byggande de senaste månaderna. Orderstockarna uppges dock ha varit i stort sett oförändrade under perioden och synen på orderstockarnas storlek bev mindre positiv för fjärde månaden i rad.

Antalet anställda uppges ha ökat inom bygg- och anläggningsverksamhet de senaste månaderna. Drygt 40 procent av företagen uppger att de ökat personalstyrkan, vilket är en betydligt högre andel än normalt. Andelen företag som anger att brist på arbetskraft är det främsta hindret för ökat byggande minskade förvisso något för andra månaden i rad, men är vid en historisk jämförelse fortfarande mycket hög.

Liksom i förra mätningen rapporterar byggföretagen om i stort sett oförändrade anbudspriser de senaste månaderna.

Byggandet väntas fortsätta öka de närmaste månaderna. Signalerna skiljer sig dock åt inom branschen. Husbyggarna har justerat ner sina förväntningar till en historiskt normal nivå medan anläggningsföretagens förväntningar steg rejält i januari.

De samlade förväntningarna på orderstockarnas utveckling de närmaste månaderna dämpades för andra månaden i rad, men är fortfarande klart högre än det historiska genomsnittet. Företagens anställningsplaner visar också på ett fortsatt stort behov av att nyanställa.

Förväntningarna på anbudsprisernas utveckling pekar på oförändrade priser de närmaste tre månaderna.

Byggföretagens samlade förväntningar på utsikterna på byggmarknaden på ett års sikt sänktes i januari, till en lägre nivå än normalt. Det är framför allt husbyggarna som ser mer pessimistiskt på utvecklingen på lite längre sikt.

Byggkostnader

Senaste uppgift: december 2017

Källa: SCB:s faktorprisindex för flerbostadshus

Liten prisuppgång i december

Faktorprisindex ökade med 0,1 procent mellan november och december 2017. Under motsvarande period 2016

minskade faktorprisindex med 0,1 procent. Entreprenörens kostnader, som har en vikt på drygt 82 procent av faktorprisindex, gick upp med 0,2 procent mellan november och december 2017. Kostnaderna för byggmaterial samt för gruppen transporter, drivmedel och elkraft ökade. Priserna för omkostnaderna sjönk. Kostnaderna för löner och maskiner var oförändrade.

Inom byggmaterialgruppen fortsatte priserna på armeringsstål att öka snabbast. Även priserna på VVS-material, järn och stål, övrigt byggmaterial, trävaror, betongvaror, golvmaterial och elmateriel höjdes mellan november och december. Priserna på vitvaror sjönk medan snickerier och målning hade oförändrade priser. Byggherrekostnaderna föll med 0,6 procent mellan november och december 2017. Det berodde främst på minskade räntekostnader.

Faktorprisindex för flerbostadshus

Förändring i procent

	dec 17/nov 17	dec 17/dec 16
Entreprenadkostnader	0,2	2,6
Byggmaterial	0,5	3,1
Löner	0,0	1,9
Maskiner	0,0	2,9
Transporter, drivmedel, elkraft	0,2	3,4
Omkostnader	-0,1	2,2
Byggherrekostnader	-0,6	3,7
Total byggkostnad	0,1	2,8

Stora prisökningar på järn och stål

Faktorprisindex ökade med 2,8 procent mellan december 2016 och december 2017. Entreprenörens kostnader höjdes med 2,6 procent, vilket drog upp totalindex med 2,2 procentenheter. Det var framförallt priserna inom gruppen transporter, drivmedel och elkraft som ökade bland entreprenörens kostnader, men priserna har även höjts inom grupperna byggmaterial, maskiner, omkostnader och löner.

Byggmaterialkostnaderna gick upp med 3,1 procent. De största prisökningarna i byggmaterialgruppen hade armeringsstål samt järn och stål som höjdes med 11,4 procent respektive 6,9 procent. Priserna inom övriga byggmaterialgrupper ökade också med mellan 0,9 och 4,3 procent. Byggherrekostnaderna gick upp med 3,7 procent mellan december 2016 och december 2017.

HANDEL OCH KONSUMTION

Hushållskonsumtionen fortsätter att växa i någorlunda jämn takt. I november steg den årsvisa tillväxttakten något jämfört med oktober. Ackumulerat under året har konsumtionen ökat i de flesta produktgrupper, undantaget beklädnadshandeln som noterar en liten nedgång.

Detaljhandelsstatistiken för december visade förvisso en minskning jämfört med månaden innan i säsongsgrensade termer men jämfört med december 2016 steg försäljningen. Just december sticker ut med klart högre försäljningsvoly-

mer än under övriga månader till följd av julhandeln. De senaste åren har dock trenden varit att detaljhandeln gått starkt i november, troligtvis som en följd av att julklappsinköp tidigare läggs, vilket medför en svagare utveckling i december efter säsongrensning.

Bilförsäljningen går fortsatt starkt även om det varit en liten avmattning under hösten 2017. I december vände dock trenden åter uppåt och totalt sett slog nyregistreringen av personbilar under 2017 nytt rekord, vilket var tredje året i rad. Även lastbilsregistreringen noterade nytt "all time high" sett över helåret där uppgången var mycket stark fjärde kvartalet.

Total detaljhandel

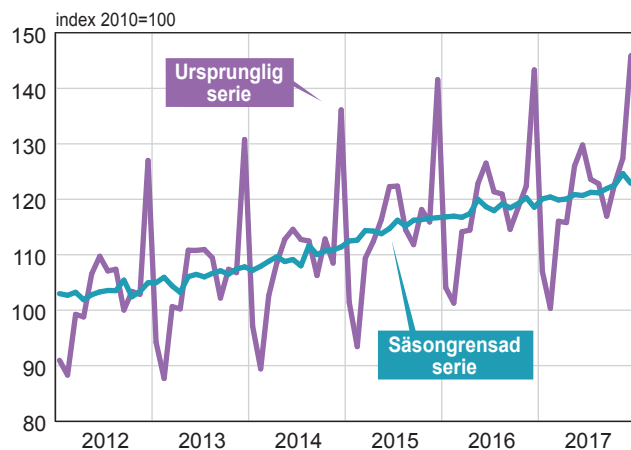
Senaste uppgift: december 2017

Källa: SCB:s o HUI:s detaljhandelsindex

Minskad försäljning i december

Efter en kraftig ökning i november sjönk detaljhandelns försäljning i december med 1,4 procent, säsongrensat och jämfört med månaden innan. Bakom nedgången står främst sällanköpsvaruhandeln som minskade med 1,9 procent även om dagligvaruhandeln också sjönk något, med 0,1 procent. I dataunderlag som inte är säsongrensat är försäljningsvolymerna betydligt större i december än årets övriga månader. På senare år har dock handeln i november ökat, troligtvis så har en del av julhandeln tidigare lagts till följd av Black Friday och liknande kampanjer.

Total försäljningsvolym inom detaljhandeln
Säsongrensade månadsdata

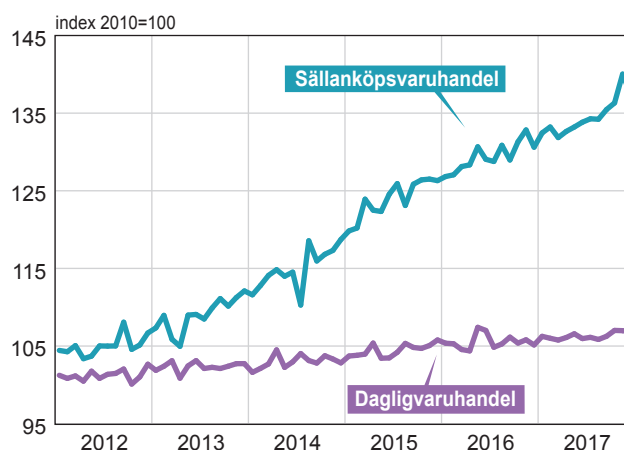
Sett över de tre senaste månaderna, oktober till december, ökade handeln med 1,6 procent jämfört med perioden innan, juli till september. Det är den starkaste tremånadersutvecklingen som varit under 2016 och 2017.

Julhandeln slog rekord igen

Detaljhandelns försäljning i december var högre än tidigare år och julhandeln slog därmed rekord igen. Den totala detaljhandeln ökade med 3,3 procent jämfört med december 2016, kalenderkorrigerat och mätt i fasta priser. Sällanköpsvaruhandeln noterade en hygglig ökning då den var 4,7 procent högre än 2016. Försäljningen inom dagligvaruhandeln ökade med 1,6 procent, vilket var en bra

bit över den genomsnittliga ökningen under 2017 som var 0,7 procent.

Försäljningsvolym inom detaljhandeln
Säsongrensade månadsdata

Skohandeln, som haft en svag utveckling under flera års tid, blev något otippat en av julhandelns vinnare med en försäljning som var 7 procent högre än december 2016. De mjuka paketen verkar däremot inte ha varit fler än året innan, klädhandeln var nämligen marginellt lägre än 2016. Möbelhandeln har haft en gynnsam utveckling under 2017 och gick starkt även i december, men satsningen på hemmet gällde inte heminredning som noterade en relativt kraftig nedgång. Optikernas gynnsamma läge fortsatte även i december då försäljningen var hela 11 procent högre än året innan. Smycken och sportartiklar verkar också ha varit populära julklappar då sporthandeln och guldsmedshandeln sålde bra i december. Sämre gick det för leksakshandeln vars försäljning var 6 procent lägre än i december 2016.

Detaljhandel

Försäljningsvolym inom detaljhandeln. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	dec 2017	jan-dec 2017
Dagligvaruhandel	1,6	0,7
därav:		
Detaljhandel, mest livsmedel	2,0	0,6
Specialiserad detaljhandel med livsmedel, drycker o tobak	-1,2	1,1
Sällanköpsvaruhandel	4,7	4,0
därav:		
Klädhandel	0,1	-0,4
Skohandel	6,6	-1,0
Möbelhandel	7,3	7,1
Elektronikhandel	6,2	4,4
Järn- och bygghandel	2,0	3,2
Färghandel	..	..
Bokhandel	-1,8	1,7
Guldsmedshandel	4,0	1,3
Sport- o fritidshandel	5,1	2,5
Postorderhandel	21,6	16,6
Totalt detaljhandel	3,3	2,6

Tydligt är att allt fler köp görs via internet och ökningen sker i en rasande takt. I december var internethandeln hela 22 procent högre än motsvarande månad året innan. I nuläget finns tyvärr inte den handel som sker via internet uppdelad på branschnivå i SCB:s dataunderlag, vilket gör att utvecklingen för vissa branscher kan underskattas (men inkluderas i SNI 47.91 distanshandel). Detta gäller exempelvis leksakshandeln som enligt HUI:s E-barometer just nu är den snabbast växande branschen på internet medan SCB:s siffror visar på en relativt stor minskning.

Något lägre tillväxt än 2016

Helåret 2017 steg försäljningen i den totala detaljhandeln med 2,6 procent i kalenderkorrigerade, fasta priser. Det är strax under ökningen året innan. Det är framför allt sällanköpshandeln som drivit på den starka utvecklingen de senaste åren, medan dagligvaruhandeln visserligen ökat, men i långsam takt. 2017 steg dagligvaruhandeln lika mycket som året innan, 0,7 procent. Sällanköpshandeln hade som vanligt en högre tillväxt och ökade med 4,0 procent, vilket var en något lägre ökning än 2016.

Det är två branscher som sticker ut som vinnare i detaljhandeln 2017; optikerna och möbelhandeln. Båda har ökat försäljningen rejält under året, med 9 respektive 7 procent, samtidigt som de höjt priserna. Flera andra branscher inom sällanköpshandeln har tvingats sänka priserna för att få igång försäljningen. Några andra branscher som haft en hyfsad utveckling under 2017 är bland annat järn- och bygghandeln samt sporthandeln. Fyra branscher redovisar minskad försäljning jämfört med året innan, även om det i de flesta fall endast handlar om små nedgångar. Detta gäller leksakshandeln, kläd- och skohandeln samt handeln med heminredning.

Hushållens konsumtion

Senaste uppgift: november 2017

Källa: Hushållens konsumtionsindikator

Sara Kebrit

Hushållens konsumtion ökade i november

Hushållens konsumtion ökade med 0,5 procent i säsongsrensade siffror mellan oktober och november. Under de senaste tre månaderna, jämfört med närmast föregående tre månader, ökade konsumtionen med 0,9 procent i säsongsrensade siffror. Jämfört med november föregående år så har konsumtionen ökat med 2,1 procent, i kalenderkorrigerade siffror.

Stort bidrag från rekreation och kultur

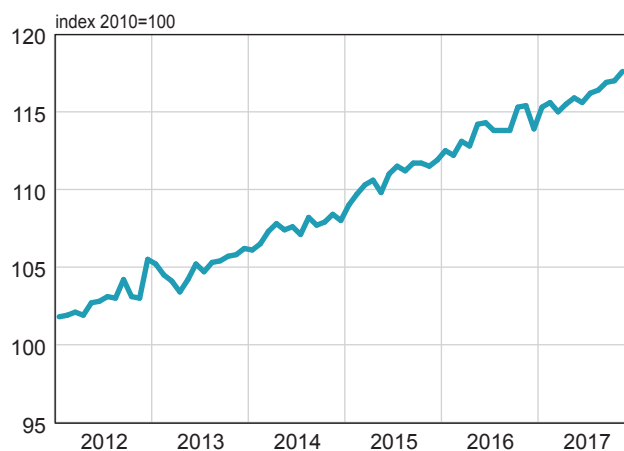
Det var gruppen för rekreation och kultur som bidrog mest till ökningen i total konsumtion. Dels har detta att göra med att utgiftsposten har relativt hög vikt, men den har även visat kraftigast ökning procentuellt sett jämfört med föregående period, undantaget gruppen "Övriga varor och tjänster".

De tyngsta utgiftsposterna är dock "detaljhandel med brett sortiment", vilket till största del utgörs av livsmed-

elshandel, samt kostnader för bostad, elektricitet och uppvärmning. Dessa brukar endast i undantagsfall ge starka bidrag till totalens förändring eftersom de tenderar att vara någorlunda konstanta över tid.

Hushållens konsumtionsindikator

Säsongsrensade månadsdata

På andra änden av skalan finner vi övriga varor och tjänster, som beskriver utvecklingen av konsumtion av sådana varor och tjänster som ej ryms inom de andra utgiftsposterna. Här finner man exempelvis detaljhandel med ur, hårvård och begravningsverksamhet. Denna bransch har ökat kraftigt under året – 8,8 procent i den ackumulerade årsjämförelsen och 14 procent jämfört med november 2016 – men den lämnar som regel inte betydande bidrag till totalen eftersom dess vikt är väldigt låg (ungefär 2 procent).

Hushållskonsumtion

Hushållens konsumtionsutgifter. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	nov 2017	jan–nov 2017
Detaljhandel, mest livsmedel	0,9	0,6
Beklädnadshandel	2,5	–0,2
Bostad, elektricitet, gas och uppvärmning	–0,6	0,9
Möbler, inredning m.m.	0,9	4,4
Transporter och detaljhandel med och service av motorfordon	1,5	3,1
Post- och telekommunikation	2,9	4,9
Rekreation och kultur	8,8	4,6
Hotell och restaurang	4,6	1,1
Övriga varor och tjänster	14,0	8,8
Hushållens konsumtionsutgifter (exklusive utlandsposter)	2,1	2,1

Svagt år för beklädnadshandeln

Akkumulerat under januari–november 2017 har hushållens konsumtion ökat med 2,1 procent jämfört med motsvarande period året innan. Samtliga utgiftsposter, förutom beklädnadshandeln, har ökat. Det är posten för post- och telekommunikationer som har bidragit mest, och noterar en uppgång på 4,9 procent. Posten för rekreation och kultur har stigit med 4,6 procent, allt i kalenderkorrigerade siffror.

Avslutningsvis rapporterar novembernumret av Kon-

junkturinstitutets konjunkturbarometer att hushållens syn på både den svenska och den egna ekonomin förbättrades under månaden.

Personbilar och lastbilar

Senaste uppgift: december 2017

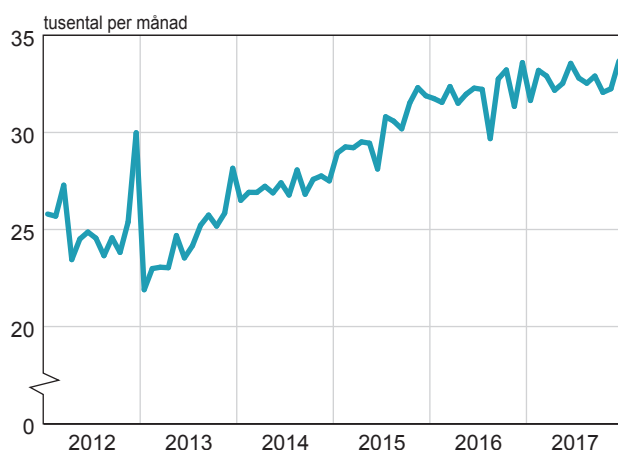
Källa: Trafikanalys och SCB:s fordonssstatistik

Året avslutades med uppgång

I december ökade nyregistreringen av personbilar med 4,4 procent, säsongrensats och jämfört med november. Det var andra månaden i rad med en ökning, vilket innebär att trenden åter pekar uppåt efter att ha varit svagt negativ i ett par månader.

Den månadsvisa utvecklingen har varit relativt ryckig under året där sex av månaderna haft uppgångar medan resten haft nedgångar jämfört med föregående månad. Totalt sett kan man konstatera att nyregistreringen under året stabiliserats på en historiskt hög nivå. Under det avslutande kvartalet 2017 minskade personbilsregistreringen med 0,3 procent, säsongrensats och jämfört med föregående kvartal. Det var trots allt en liten återhämtning jämfört med tremånadersjämförelsen i november.

Nyregistrerade personbilar
Säsongrensade månadsdata

Källa: Trafikanalys samt egna beräkningar

Även jämfört med motsvarande månad 2016 var nyregistreringen lägre. I faktiska tal nyregistrerades 35 357 personbilar i december 2017, vilket var en minskning med 6,6 procent jämfört med motsvarande månad året innan. Nedgången kan dock till stor del förklaras av kalendereffekten då december 2017 hade två registreringsdagar mindre än december 2016.

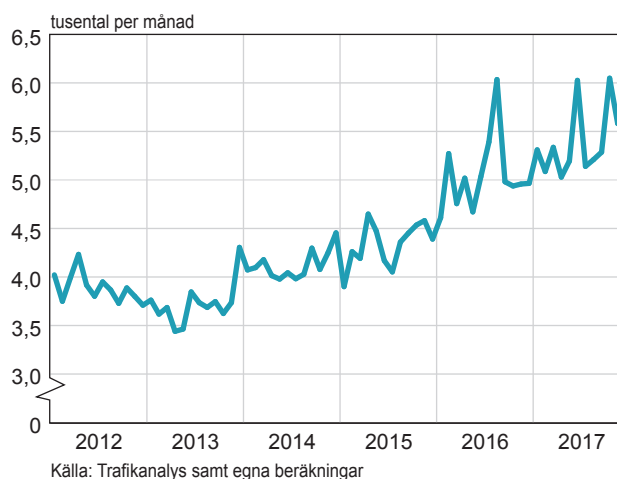
Närmare tre fjärdedelar av bilarna registrerades av företag och organisationer. Det är något högre andel än tidigare under året. Andelen registrerade dieslbilar minskade något jämfört med december 2016, medan andelen bilar som drivs av el, etanol eller gas ökade.

Totalt under 2017 nyregistrerades 392 728 personbilar, vilket var 1,2 procent fler än under 2016. Det innebar att det för tredje året i rad slogs "all time high" i antal registrerade personbilar.

Nytt rekord även för lastbilarna

Nyregistreringen av lastbilar sjönk med 0,6 procent i december, säsongrensats och jämfört med föregående månad. Den långsiktiga trenden är dock fortsatt uppåtgående efter den stora ökningen i oktober. Under fjärde kvartalet steg lastbilsregistreringarna med närmare 10 procent jämfört med föregående kvartal.

Nyregistrerade lastbilar
Säsongrensade månadsdata

Källa: Trafikanalys samt egna beräkningar

Jämfört med december 2016 ökade nyregistreringen med 1,8 procent. Totalt under 2017 registrerades 65 030 lastbilar, en ökning med 6,5 procent jämfört med året innan och precis som för personbilarna en ny rekordnotering på helårsbasis.

UTRIKESHANDEL

Efter att ha redovisat ett litet överskott i november uppvisade utrikeshandeln med varor ett underskott i december 2017 då handelsnettot beräknades till -1,7 miljarder kronor. Trots att ett handelsunderskott även noterades i december 2016 brukar årets sista månad generellt vara en bra månad för exportföretagen. Under sexton av de senaste tjugo åren har ett handelsöverskott redovisats i december. Handeln med länder utanför EU fortsatte att ge ett överskott medan handeln med EU-länder fortsatte att ge ett underskott. Sett över helåret 2017 uppvisade utrikeshandeln med varor ett underskott på 3,9 miljarder kronor. Fjölåret var därmed det andra året i rad som ett handelsunderskott redovisades.

Månadsindikatorerna är försiktigt optimistiska om utvecklingen framöver. Industrins orderingång från exportmarknaden ökade i november och den ackumulerade årsutvecklingen under perioden januari till november visar en positiv utveckling för exportorderingången. Även Konjunkturinstitutets barometer tyder på ett ljus stämningsläge för exporten då företagen rapporterar om relativt stark orderingång från exportmarknaden. Tillväxtförväntningarna för exportorderingången framöver har dock dämpats något.

Varuexport, landområden

Område	Värde mkr		Andel %	Förändr 17/16 %
	2017 jan–nov	2016 jan–nov		
Europa	883 993	801 313	73,8	10
EU-länder	708 986	643 067	59,2	10
Övriga Europa	175 008	158 246	14,6	11
Afrika	24 863	25 395	2,1	-2
Amerika	117 511	111 986	9,8	5
Nordamerika	92 273	89 513	7,7	3
Central- och Sydamerika	25 239	22 473	2,1	12
Asien	152 127	129 432	12,7	18
Mellanöstern	27 565	24 492	2,3	13
Övriga länder i Asien	124 562	104 940	10,4	19
Oceanien och övriga områden	18 998	15 337	1,6	24
Totalt	1 197 492	1 083 463	100,0	11

Varuimport, landområden

Område	Värde mkr		Andel %	Förändr 17/16 %
	2017 jan–nov	2016 jan–nov		
Europa	1 014 197	925 559	84,5	10
EU-länder	857 216	786 866	71,4	9
Övriga Europa	156 980	138 693	13,1	13
Afrika	14 812	8 324	1,2	78
Amerika	44 515	44 469	3,7	0
Nordamerika	32 412	33 227	2,7	-2
Central- och Sydamerika	12 103	11 242	1,0	8
Asien	122 862	115 453	10,2	6
Mellanöstern	4 648	4 031	0,4	15
Övriga länder i Asien	118 214	111 422	9,9	6
Oceanien och övriga områden	3 431	3 215	0,3	7
Totalt	1 199 817	1 097 020	100,0	9

Handelsnetto

Senaste uppgift: december 2017

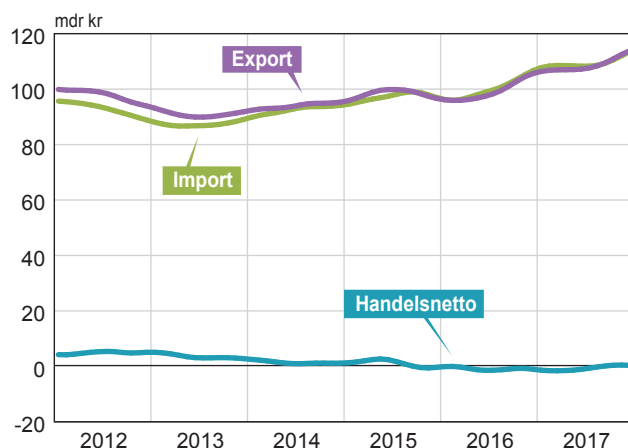
Källa: SCB:s utrikeshandelsstatistik

Handelsnettot -1,7 miljarder kronor i december

Utrikeshandeln med varor gav ett underskott på 1,7 miljarder kronor under december 2017 enligt preliminära beräkningar. I november var handelsnettot svagt positivt. För december 2016 var det ett underskott på 1,4 miljarder.

Export och import av varor samt handelsnetto

Säsongrensade månadsvärden i löpande priser. Trend. Miljarder kronor

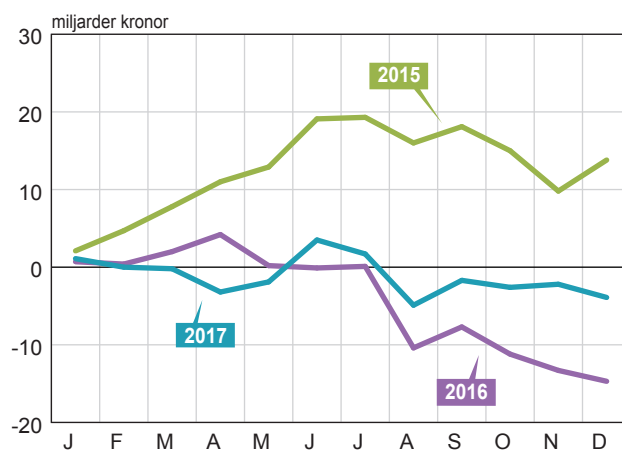

Varuexportens värde under december uppgick till 109,2 miljarder kronor och varuimporten till 110,9 miljarder. Både varuexporten och varuimporten var procentuellt oförändrad jämfört med december 2016. Handeln med länder utanför EU gav ett överskott på 14,5 miljarder kronor medan EU-handeln gav ett underskott på 16,2 miljarder. Antalet vardagar i december 2017 var två färre jämfört med december 2016.

Sveriges handelsnetto

Ackumulerade månadsvärden från årets början.

Miljarder kronor. Löpande priser

Rensat för säsongspåverkan visar handelsnettot ett överskott på 0,4 miljarder kronor för december 2017, och ett överskott på 0,5 miljarder kronor för november 2017. För oktober 2017 var motsvarande värde ett överskott på 0,4 miljarder kronor.

Under 2017 har värdet för varuexporten ökat med 10 procent, medan varuimporten har ökat med 9 procent jämfört med 2016. Varuexportvärdet under denna period uppgick till 1 306,9 miljarder kronor och varuimportvärdet till 1 310,8 miljarder. Handelsnettot för 2017 gav därmed ett underskott på 3,9 miljarder kronor. För 2016 noterades ett underskott på 14,7 miljarder kronor.

PRISER**Konsumentpriser**

Senaste uppgift: december 2017

Källa: SCB:s konsumentprisindex

Inflationstakten dämpades svagt i december

Inflationstakten enligt KPIF var 1,9 procent i december. Det var en marginell nedgång från 2,0 procent i november. KPIF steg med 0,4 procent från november till december 2017. Inflationstakten enligt KPI var 1,7 procent i december, vilket var en nedgång från 1,9 procent i november.

Stigande boendekostnader och högre livsmedelspriser bidrar mest

Den årsvisa inflationstakten enligt konsumentprisindex (KPI) var 1,7 procent i december, vilket var lägre än i november då den var 1,9 procent.

I FOKUS

Tillväxt i nästan alla län 2016

Bruttoregionalprodukten (BRP) ökade i nästan samtliga svenska län 2016. Högst tillväxt hade Uppsala län följt av Örebro och Halland. Tillväxten mattades av i storstadslänen. Efter fem år av krympande ekonomi återkom tillväxten till Norrbottens län 2016. Detta visar preliminär statistik från regionalräkenskaperna.

Nationalräkenskaper med regional indelning kallas för regionalräkenskaper. Regionalräkenskaper är därmed den regionala motsvarigheten till ett lands nationalräkenskaper. Bruttoregionalprodukten, BRP, är ett mått på produktionen i den regionala ekonomin. BRP är summan av förädlingsvärdena för alla varor och tjänster som produceras i en region under ett år. Summan av regionernas BRP är per definition samma som rikets bruttonationalprodukt (BNP). Förutom BRP publiceras även uppgifter om sysselsättning, lönesummor, fasta bruttoinvesteringar och hushållens disponibla inkomster på regionsbasis som en del av regionalräkenskaperna.

Fokus i denna artikel ligger på utvecklingen av BRP på länsnivå. I mitten av december 2017 publicerades årsstatistik för 2015 samt preliminära uppgifter för 2016. Beräkningarna avseende 2016 är baserade på den statistik som fanns tillgänglig vid publiceringstidpunkten. Regionalräkenskaperna för år 2016 är därmed förenade med större osäkerhet än de definitiva uppgifterna avseende 2015 och kommer att revideras i slutet av 2018 när definitiv regional statistik och årsstatistik från nationalräkenskaperna finns tillgänglig.

BRP ökade snabbt i Uppsala och Örebro län

Sveriges bruttonationalprodukt, BNP, steg preliminärt 2016 med 3,2 procent jämfört med året innan. Inhemsk efterfrågan med fasta bruttoinvesteringar i spetsen fortsatte att vara en viktig drivkraft. Även exporten tog fart, framförallt under andra halvåret 2016, och bidrog till att stärka tillväxten.

Preliminära siffror för 2016 visar tillväxt i nästan alla svenska län. Även i Norrbottens län ökade tillväxten efter fem år med krympande ekonomi. Den kraftigaste tillväxten skedde i Uppsala län och Örebro län där BRP ökade med 6,6 procent respektive 6,1 procent.

Tillväxten avtog i storstadsregionerna, jämfört med 2015 då tillväxttakten i samtliga tre storstadslän låg över 5 procent. Stockholms ekonomi växte med 3,2 procent 2016 och i Västra Götalands län ökade BRP med 3,9 procent. Efter att ha uppvisat en hög tillväxtsiffra 2015 avtog tillväxten även i Skåne län där BRP ökade med måttliga 1,5 procent. De enda länen som hade negativ tillväxt var Västernorrland och Gotland.

Bruttoregionalprodukt (BRP) per län

Löpande priser, miljoner kronor och volymförändring jämfört med föregående år i procent

Län	BRP 2016	Förändring i procent	
		2015	2016
01 Stockholms län	1 411 674	5,8	3,2
03 Uppsala län	150 371	2,6	6,6
04 Södermanlands län	90 944	1,2	3,5
05 Östergötlands län	173 563	2,9	2,6
06 Jönköpings län	136 852	3,9	5,1
07 Kronobergs län	79 753	8,1	3,0
08 Kalmar län	81 021	3,5	1,6
09 Gotlands län	18 843	3,1	-0,6
10 Blekinge län	54 045	3,1	1,4
12 Skåne län	493 342	5,2	1,5
13 Hallands län	110 280	1,8	5,8
14 Västra Götalands län	751 287	5,5	3,9
17 Värmlands län	95 048	3,4	3,3
18 Örebro län	112 097	1,2	6,1
19 Västmanlands län	99 747	6,8	1,9
20 Dalarnas län	104 700	3,0	4,6
21 Gävleborgs län	97 616	1,1	1,7
22 Västernorrlands län	92 436	2,1	-0,1
23 Jämtlands län	45 706	0,5	4,5
24 Västerbottens län	99 802	5,2	2,8
25 Norrbottens län	104 799	-0,1	1,9
99 Extra region ¹	876	-2,8	2,0
Sverige	4 404 802	4,5	3,2

¹ Delar av det ekonomiska territoriet vilka inte direkt kan knytas till en region, till exempel ambassader och konsulat.

Ekonomin i de flesta av länen har krympt på årsbasis vid något tillfälle under det senaste decenniet. Till exempel drabbades Norrbottens län hårt av finanskrisen och BRP sjönk med mer än 15 procent 2009 men återhämtade sig dock snabbt året därpå då BRP ökade med drygt 17 procent. Stockholms län är det enda länet som har haft konstant tillväxt på årsbasis sedan 2001. Även under finanskrisen fortsatte Stockholms ekonomi att växa, men i betydligt lägre takt än tidigare. År 2007 steg Stockholms BRP med 5,7 procent för att sedan tappa fart och öka marginellt 2008 och 2009 med 0,2 respektive 0,4 procent. Högst tillväxttakt de senaste tio åren uppvisade Stockholm 2015 då ekonomin växte med 5,8 procent.

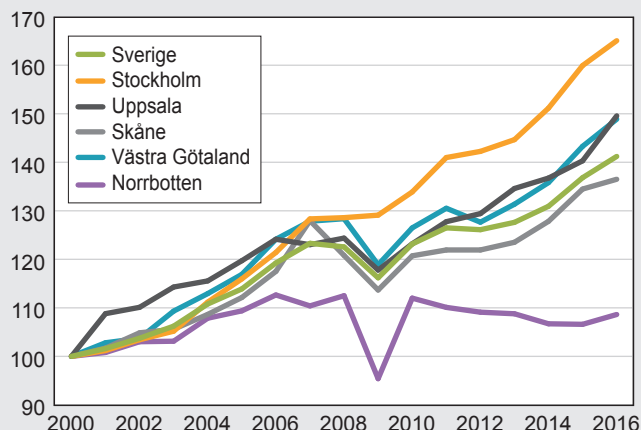
Det finns betydande skillnader i branschstrukturen i de olika länen, vilket påverkar tillväxten. I Norrbotten bidrar varuproducerande branscher med runt en tredjedel av produktionen i länet. Det är högre än genomsnittet i riket som helhet som är ungefär en fjärdedel och betydligt mer än Stockholms län där knappt en åttondel av den totala produktionen kommer från de varuproducerande branscherna. Tjänstesektorn utgör runt 60 procent av den totala produktionen i Stockholms län. Det är dock värt att notera att Ericsson delvis klassificerades om 2015 från varusektorn till tjänstesektorn vilket försvårar jämförelser över tid av sektorernas tillväxt.¹

1 Mer info finns på följande länk: <https://www.scb.se/om-scb/nyheter-och-pessmeddelanden/forandringar-i-klassificeringen-av-fou-samt-ericsson-ab/>

I FOKUS

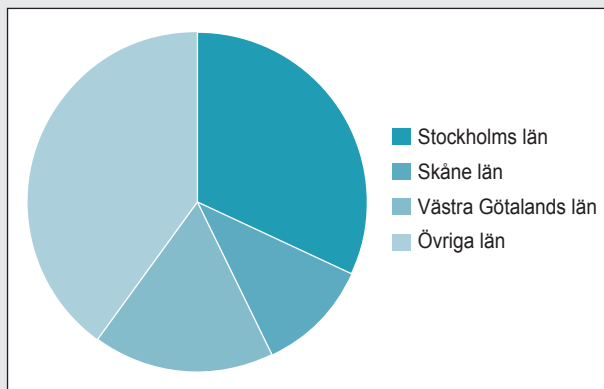
Bruttoregionprodukt (BRP)

Fasta priser, index 2000=100

Stockholm står för knappt en tredjedel av BNP

Den senaste statistiken för 2016 visar att BRP i Stockholms län uppgick till knappt 1 412 miljarder kronor i löpande priser. Det innebär att Stockholm stod för ungefär en tredjedel av Sveriges BNP. Stockholms andel av Sveriges BNP har ökat över tid. År 2000 stod Stockholms län för knappt 29 procent av Sveriges BNP. De andra storstadsländerna, det vill säga Västra Götalands och Skånes, andel av Sveriges BNP har däremot legat på ungefär samma nivå sedan 2000. Den senaste statistiken visar att Västra Götaland stod för ungefär 17 procent medan Skåne stod för drygt 11 procent av Sveriges BNP.

Stockholm har även högst disponibel inkomst per invånare. I Stockholm låg hushållens disponibla inkomst på 238 000 kronor per invånare 2016. Näst högst disponibel inkomst per invånare fanns i Hallands län där siffran ligger på 219 000. Lägst disponibel inkomst finns i Blekinge med 191 000 per invånare. I den senaste publiceringen av regionalräkenskaperna reviderades tidsserien för att ta gränspendling i beaktning. Detta medförde att den disponibla inkomsten höjdes i bland annat Skåne och Värmland.

Regionala andelar av Sveriges BNP 2016**BNP per capita fortsätter vara högst i Stockholm**

Tillsammans står alltså Stockholm, Västra Götaland och Skåne för drygt tre femtedelar av Sveriges BNP, vilket visar

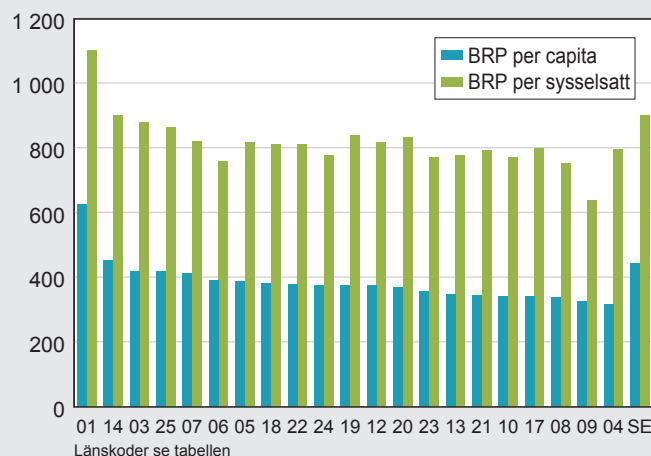
att produktionen i Sverige är tämligen koncentrerad till storstadsländerna. Detta kan förklaras av att storstadsländerna har hög befolkning och står för en stor del av Sveriges sysselsättning. Storstadsländerna har även en gynnsam åldersstruktur och har relativt sett fler personer i arbetsför ålder jämfört med andra län. Andelen sysselsatta i storstadsländerna har även ökat över tid. Stockholms län stod för 24,6 procent av sysselsättningen 2000 och 2016 hade andelen ökat till 26,2 procent. Storstadsländerna sysselsatte knappt 56 procent 2016 jämfört med drygt 53 procent år 2000.

Det går att göra jämförelser mellan regioner genom att utgå från BRP per capita, alltså bruttoregionalprodukt per invånare. BNP per capita i Sverige var 444 000 kronor i löpande priser 2016. År 2014 var det endast Stockholms län BRP per capita som låg över riksgenomsnittet. Enligt den senaste publicerade statistiken för 2015 och 2016 har även Västra Götaland klättrat över riksgenomsnittet. Tredje högsta BRP per capita var i Uppsala län där BRP per invånare låg på 420 000 kronor 2016. Även Norrbotten fortsätter ligga högt upp i listan när länen rangordnas efter storleken på BRP per capita. Norrbottens höga BRP per capita kan delvis förklaras av att länet haft en sjunkande befolkning medan BRP har stigit sett över en längre tidsperiod. Den högsta procentuella ökningen av BRP per capita 2016 skedde i Hallands län där BRP per capita ökade från 326 000 kronor per invånare till 347 000 kronor per invånare.

Det ska framhållas att arbetspendling över regiongränser påverkar BRP per capita-måttet, eftersom personerna bidrar till produktionen i den region där arbetsstället ligger medan de befolkningsmässigt räknas till den region där de är folkbokförda. Södermanlands län, som har betydande pendling till Stockholm, har till exempel lägst BRP per invånare. Bilden ser dock annorlunda ut om man istället använder måttet BRP per sysselsatt. I likhet med 2015 hade Gotlands län lägst BRP per sysselsatt medan Jönköpings län hade näst lägst.

BRP per capita och BRP per sysselsatt 2016

Löpande priser, tusen kronor

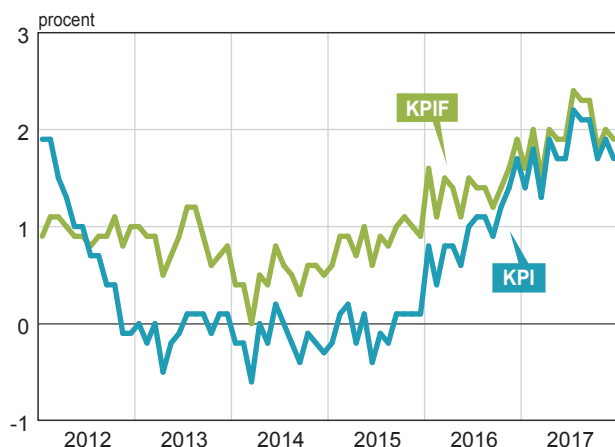

Sofia Nilsson, analytiker, nationalräkenskaperna

Högre boendekostnader (2,7 procent) bidrog med 0,6 procentenheter, varav el och bränsle (3,9 procent) och kostnader för nyttjande av bostaden för egna hem (3,2 procent) bidrog med 0,2 procentenheter vardera. Prisökningar på livsmedel (2,9 procent) bidrog med 0,4 procentenheter, varav 0,2 procentenheter berodde på högre priser på mjölk, ost och ägg (6,8 procent). Prisökningar på drift av fordon (3,1 procent) samt restauranger (3,3 procent) bidrog med 0,2 procentenheter vardera.

Inflationstakten

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Uppgången motverkades av lägre priser på mobiltelefonutrustning (-11,9 procent), som bidrog nedåt med 0,2 procentenheter.

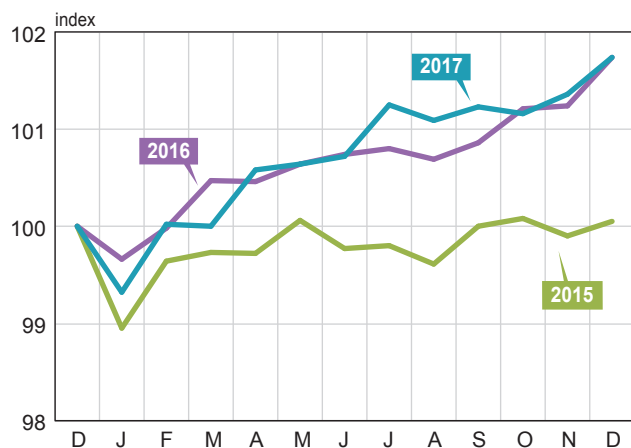
Prishöjning på utrikes flygresor

KPI steg med 0,4 procent från november till december 2017. Under motsvarande period 2016 steg KPI med 0,5 procent.

Till månadsförändringen bidrog främst prishöjningar på utrikes flygresor (28,8 procent) med 0,2 procentenheter. Prishöjningar på livsmedel (1,0 procent) och paketresor (7,1 procent) påverkade KPI ytterligare uppåt med 0,1 procentenhet vardera.

Konsumentprisernas utveckling

December föregående år=100

Även KPIF sjönk i årstakt

KPIF (KPI med fast ränta) är ett index som visar samma prisutveckling som KPI, men utan de direkta effekterna av

en ändrad penningpolitik. Den årliga förändringen i KPIF är Riksbankens målvariabel för inflationsmålet sedan september 2017. Inflationstakten enligt KPIF var 1,9 procent i december, vilket var en tiondel lägre än i november.

KPIF exklusive energi (KPIF-XE) och KPIF med konstant skatt (KPIF-KS) är två andra mått på inflation som beräknas av SCB på uppdrag av Riksbanken. I KPIF-XE exkluderas energivaror från KPIF och i KPIF-KS konstanthålls de skatter och subventioner som är kopplade till produkterna i KPIF. Inflationstakten enligt dessa båda mått uppmättes, precis som KPI, till 1,7 procent i december.

Konsumentprisernas förändring

December 2017

	Förändring från Föregående månad	dec 2016	Bidrag till förändring sedan dec 2016 ¹⁾
Livsmedel och alkoholfria drycker	0,9	2,9	0,4
Alkoholhaltiga drycker och tobak	0,0	1,7	0,1
Kläder och skor	0,6	-0,4	0,0
Boende	0,0	2,7	0,6
Inventarier och hushållsvaror	0,3	-0,2	0,0
Hälsa- och sjukvård	-0,1	0,7	0,0
Transport	1,2	1,3	0,2
Post och telekommunikationer	-0,2	-3,1	-0,1
Rekreation och kultur	0,4	1,1	0,1
Utbildning	0,6	4,2	0,0
Restauranger och logi	0,0	3,2	0,2
Div varor och tjänster	0,0	3,1	0,3
KPI totalt	0,4	1,7	1,7

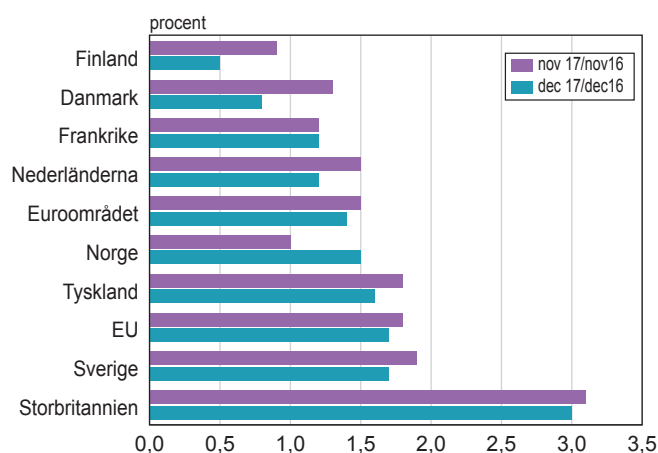
1) Procentenheter

Inflationstakten svagt ned även i EU-länderna

SCB beräknar även HIKP (harmoniserat index för konsumentpriser), vilket görs av samtliga EU-länder. Måttet har en något mindre täckning jämfört med KPI och KPIF, främst på grund av att delar av hushållens boendekostnader utelämnas. Inflationstakten enligt HIKP låg för Sveriges del på 1,7 procent i december, vilket var en minskning från 1,9 procent i november.

Inflationstakten i olika länder

EU-länder och Norge enligt HIKP

I EU-länderna sjönk inflationstakten från 1,8 procent till 1,7 procent. I Storbritannien är inflationen fortsatt en bra bit över EU-snittet trots en dämpning från 3,1 till 3,0

procent i december. I Tyskland sjönk inflationstakten från 1,8 till 1,6 procent medan Frankrikes inflation låg kvar på 1,2 procent för tredje månaden i rad.

Priserna i producent-, export- och importleden

Senaste uppgift: december 2017

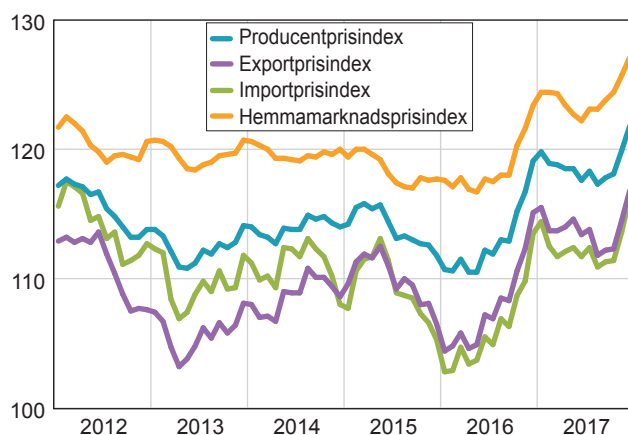
Källa: SCB:s producentprisindex

Ellen Khan

Fortsatt ökning av producentpriserna i december

Producentpriserna totalt steg med 1,6 procent mellan november och december 2017. Under samma period steg priserna med 2,4 procent på importmarknaden och med 2,0 procent på exportmarknaden, under inverkan av en svagare krona. På hemmamarknaden steg priserna med 1,1 procent. Priserna för inhemsk tillgång, det vill säga producentpriserna på hemmamarknaden tillsammans med importpriserna, steg med 1,8 procent mellan november och december.

Prisindex i producent- och importled
Index 2005=100

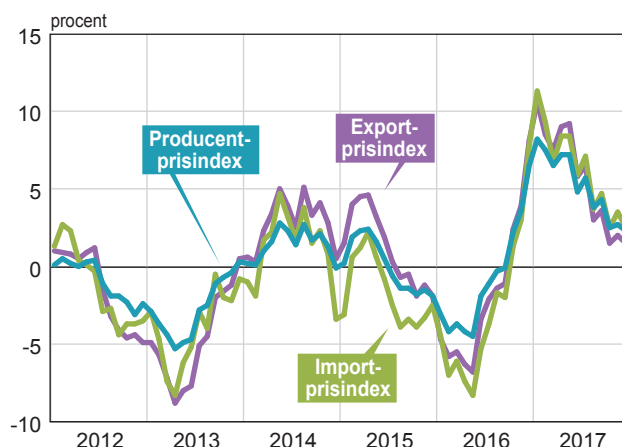
Bred prisuppgång sedan december 2016

Producentpriserna totalt, det vill säga producentpriserna på hemmamarknaden tillsammans med exportpriserna, har under det senaste året stigit med 2,3 procent. Störst bidrag till årsförändringen i december kommer från ökade priser på metaller samt papper och pappersvaror. Även högre priser på hemmamarknaden för avfalls- och återvinningstjänster bidrog något till uppgången, precis som för november. Den totala ökningen på producentpriserna motverkades något av lägre priser på elektricitet på hemmamarknaden. Hemmamarknaden och exportmarknaden har var för sig ökat med 3,0 respektive 1,5 procent mot december 2016.

Priserna för inhemsk tillgång steg med 2,8 procent under samma period. På marknaden för inhemsk tillgång bidrog petroleumprodukter, metaller samt avfalls- och återvinningstjänster till uppgången, vilket berodde på uppgångar på både hemma- och importmarknaderna. Priserna totalt på importmarknaden ökade med 2,5 procent sedan december 2016.

Export-, import- och producentprisindex

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Svagare krona bidrog till uppgång

På hemmamarknaden bidrog huvudsakligen säsongs- mäsiga prisuppgångar på fjärrvärme till uppgången mellan november och december. En svagare krona har till stor del bidragit till prisuppgångarna på såväl import- som exportmarknaden. Högre priser på råolja bidrog främst till uppgången på importmarknaden i december. På exportmarknaden bidrog prisuppgångar inom flertalet produktgrupper till uppgången, bland annat prisuppgångar för övriga maskiner, papper och papp, massa samt motorfordon, släpfordon och påhängsvagnar till uppgången.

En förstärkning eller försvagning av kronan tenderar att sänka respektive höja export- och importpriserna i svenska kronor. Enligt Tullverkets omräkningskurser för valutor försvagades den svenska kronan mot det engelska pundet med 4,0 procent, mot den danska kronan med 3,5 procent, mot euron med 3,4 procent samt mot den amerikanska dollarn med 3,3 procent. Växelkursen mot den norska kronan var oförändrad under perioden.

ARBETSMARKNAD

Sysselsättning och arbetslöshet

Senaste uppgift: december 2017

Källa: SCB:s arbetskraftsundersökningar

Pär Sandberg

Fler i arbetskraften

Antalet personer i arbetskraften i åldern 15–74 år uppgick till 5 326 000 i december 2017, icke säsongrensat. Det var en ökning med 96 000 jämfört med december 2016. Antalet män i arbetskraften ökade med 64 000 till 2 803 000 och antalet kvinnor uppgick till 2 523 000. Det relativa arbetskraftstalet uppgick till 71,6 procent. Bland männen ökade det med 0,9 procentenheter till 74,2 procent och bland kvinnorna uppgick det till 69,0 procent.

Säsongrensade och utjämnade data visar på en ökning

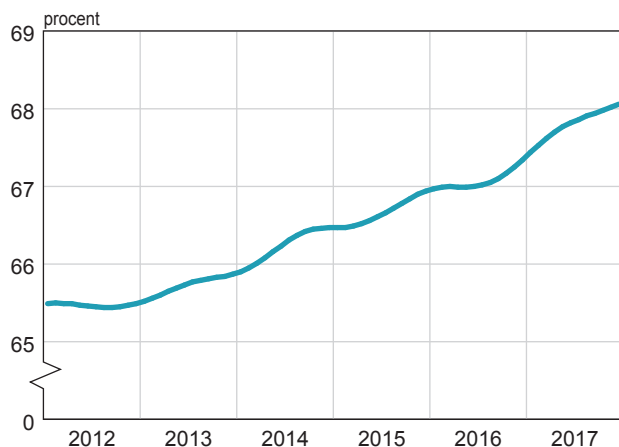
av antalet personer i arbetskraften jämfört med närliggande månader medan andelen personer i arbetskraften visar på små förändringar. Antalet personer i arbetskraften uppgick i december 2017 till 5 411 000 vilket motsvarar ett arbetskraftstal på 72,8 procent.

Ökad sysselsättning

I december 2017 var antalet sysselsatta i åldern 15–74 år 5 005 000, icke säsonggrensat, vilket var en ökning med 112 000 jämfört med december 2016. Antalet sysselsatta män uppgick till 2 636 000, en ökning med 89 000, och antalet sysselsatta kvinnor uppgick till 2 369 000. Sysselsättningsgraden uppgick till 67,3 procent, en ökning med 0,9 procentenheter. Bland männen ökade den med 1,7 procentenheter till 69,8 procent och bland kvinnorna uppgick den till 64,8 procent.

Sysselsättningsgrad

Ålder 15–74 år. Sysselsatta som andel av befolkningen.
Säsonggrensade och utjämnade månadsvärden

Säsonggrensade och utjämnade data visar på en fortsatt ökning av både antalet och andelen sysselsatta jämfört med närliggande månader. Antalet sysselsatta uppgick i december 2017 till 5 058 000 vilket motsvarar en sysselsättningsgrad på 68,1 procent.

Även antalet anställda steg

Antalet anställda ökade i december 2017 med 109 000 till 4 506 000 enligt icke säsonggrensade data. Bland män ökade antalet anställda med 74 000 till 2 268 000 och bland kvinnor uppgick antalet anställda till 2 238 000. Antalet fast anställda ökade under samma period med 69 000 till 3 769 000. Bland män ökade antalet fast anställda med 51 000 till 1 934 000 och bland kvinnor uppgick antalet fast anställda till 1 835 000. Antalet tidsbegränsat anställda uppgick till 736 000. I privat sektor ökade antalet anställda med 87 000 till 3 000 000. Detta var den sjätte månaden i följd antalet anställda i privat sektor ökade.

Jämfört med närliggande månader visar säsonggrensade och utjämnade data på en ökning av antalet fast anställda och antalet tidsbegränsat anställda.

Fler arbetade timmar

Det totala antalet arbetade timmar uppgick i december 2017 i genomsnitt till 147,1 miljoner per vecka enligt icke

säsonggrensade data. Kalenderkorrigerat är det en ökning med 1,8 procent jämfört med december 2016.

Arbetsmarknad

	Sysselsatta, 1 000-tal		Arbetade timmar/ vecka, 10 000-tal		Arbetslösa 1 000-tal	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
jan	4 791	4 880	14 610	14 810	388	385
feb	4 806	4 920	15 800	16 140	396	392
mar	4 833	4 963	14 940	16 430	406	362
apr	4 873	4 966	16 670	15 260	381	386
maj	4 892	4 983	16 210	15 700	400	387
jun	5 018	5 129	15 240	15 620	414	407
jul	5 059	5 164	9 530	9 800	341	362
aug	4 961	5 109	13 070	13 340	350	326
sep	4 916	5 052	16 870	17 120	317	332
okt	4 930	5 041	16 770	17 210	338	337
nov	4 947	5 035	16 450	16 960	328	308
dec	4 893	5 005	14 460	14 710	337	321

Uppgifterna baserar sig på åldersindelningen i AKU, dvs. 15–74 år, och antal arbetslösa inkluderar heltidsstuderande som sökt och kunnat ta arbete.

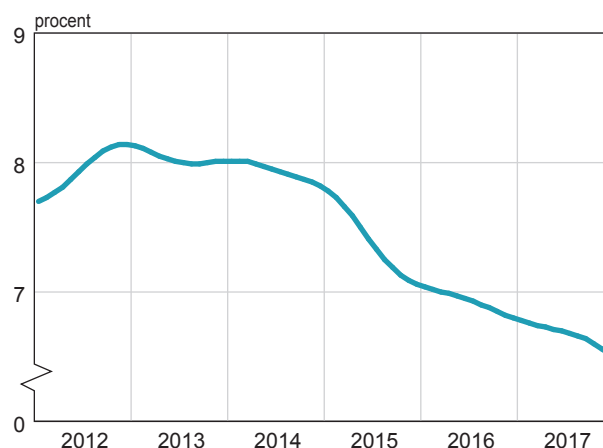
Säsonggrensade och utjämnade data visar på en ökning av antalet arbetade timmar. I december 2017 uppgick antalet till i genomsnitt 153,6 miljoner per vecka.

Arbetslösheten fortsätter ner

I december 2017 var antalet arbetslösa i åldern 15–74 år 321 000, icke säsonggrensat, vilket motsvarar ett arbetslöshetstal på 6,0 procent. Antalet arbetslösa män minskade med 25 000 till 168 000 och antalet arbetslösa kvinnor uppgick till 154 000. Arbetslöshetstalet minskade med 1,0 procentenheter till 6,0 procent bland männen och bland kvinnorna uppgick det till 6,1 procent. Bland ungdomar i åldern 15–24 år var 87 000 arbetslösa varav 45 000 var heltidsstuderande. Arbetslösheten bland ungdomarna uppgick till 15,1 procent.

Relativ arbetslöshet

Ålder 15–74 år. Inkl. heltidsstuderande som sökt arbete.
Säsonggrensade och utjämnade månadsvärden

För personer i åldern 15–74 år visar säsonggrensade och utjämnade data på en minskning av både antalet och andelen arbetslösa jämfört med närliggande månader. I december 2017 uppgick antalet arbetslösa till 353 000 vilket motsvarar ett arbetslöshetstal på 6,5 procent. Även för ungdomar i åldern 15–24 år visar säsonggrensade och utjämnade data

på en minskning av såväl antalet som andelen arbetslösa. Antalet arbetslösa ungdomar var 109 000 och arbetslöshetstalet var 17,2 procent.

Minskat antal inskrivna arbetslösa ungdomar

Antalet inskrivna arbetslösa, som utgörs av de öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, uppgick i december 2017 till 366 000. Jämfört med samma månad föregående år var det en minskning med 6 000 personer. Bland de inskrivna arbetslösa var 199 000 öppet arbetslösa och 167 000 deltog i program med aktivitetsstöd.

Antalet inskrivna arbetslösa ungdomar (18–24 år) fortsatte att minska. I december var 53 000 ungdomar inskrivna som arbetslösa, en minskning med 7 000 på ett år. Trenden med en minskad arbetslöshet bland både inrikes och utrikes födda fortsätter också, även om det är stora skillnader i arbetslöshet. Bland inrikes födda sjönk arbetslöshetsnivån från 4,3 till 4,0 procent och för utrikes födda från 22,8 till 22,2 procent.

I december 2017 var antalet nya lediga platser som anmälades till landets arbetsförmedlingar 107 000, vilket var en ökning med 4 000 jämfört med motsvarande månad föregående år. Antalet personer som fick ett arbete i december 2017 minskade med 1 000 till 28 000. Antalet varslade uppgick till 3 000, vilket var i nivå med samma månad 2016.

Arbetskraftskostnader & löner

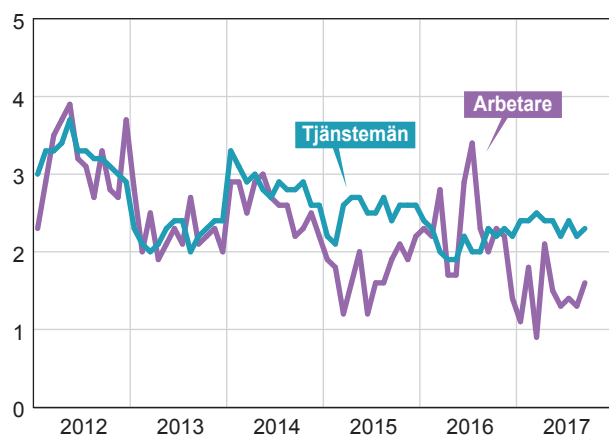
Senaste uppgift: november 2017

Källa: SCB:s arbetsmarknadsstatistik

Den preliminära genomsnittliga timlönen för arbetare var under november 2017 167,00 kronor exklusive övertidstillägg och 169,20 kronor inklusive övertidstillägg, vilket är en ökning med 1,6 procent, i båda fallen, jämfört med november 2016. Under november 2017 var den preliminära genomsnittliga månadslönen för tjänstemän 39 120 kronor exklusive rörliga tillägg och 39 990 kronor inklusive rörliga tillägg, vilket är en ökning med 2,3 respektive 2,2 procent jämfört med november 2016.

Löneutveckling inom den privata sektorn

Procentuell förändring från motsvarande månad föregående år

Arbetskostnaden för en arbetare inom utvinning av mineral och tillverkningsindustrin har för november 2017 beräknats till 297,93 kronor per timme, vilket ger ett arbetskostnadsindex på 126,1 en förändring med 1,8 procent jämfört med november 2016. Arbetskostnaden för en arbetare inom den privata sektorn totalt har för november 2017 beräknats till 279,61 kronor per timme och för tjänstemän inom den privata sektorn till 61 121 kr per månad. Detta ger ett arbetskostnadsindex för arbetare på 125,3 en ökning med 1,8 procent jämfört med november 2016. Motsvarande index för tjänstemän blir 128,7 en ökning med 2,3 procent jämfört med november 2016.

FINANSMARKNAD

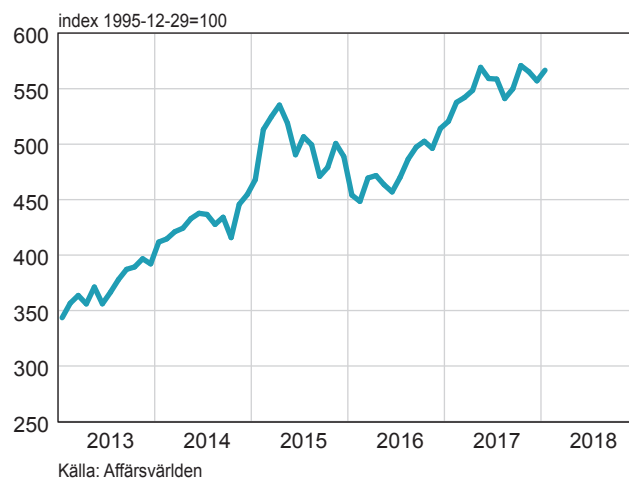
Stark start på börsåret 2018

Det nya börsåret har startat historiskt starkt med en av de högsta uppgångarna någonsin. Nya rekord har satts i bland annat USA, där industritunga Dow Jones för första gången nådde över 25 000-strecket, i Kina har Shanghai-börsen levererat en högre börsuppgång under januari än den totala uppgången för helåret 2017. Förklaringar till de fortsatta globala börsuppgångarna beror bland annat på det goda konjunkturläget, starka bolagsrapporter och optimism inför USA:s kommande skattereform.

Utfallet i januari för de amerikanska börserna Dow Jones respektive Nasdaq är en uppgång på 5,8 respektive 7,4 procent. På den europeiska marknaden har tongångarna varit positiva under månaden där Frankfurtbörsens DAX-index har stigit med 1,6 procent och Paris CAC 40-index har ökat med 3,2 procent. I Storbritannien har Londons FTSE100-index gått kraftig uppgång under månaden och levererade en nedgång på 2,0 procent. I Sverige har Affärsvärldens generalindex, AFGX, inlett det nya året positivt med en uppgång på 1,6 procent.

Aktiekurserna

Stockholmsbörsens generalindex, månadsgenomsnitt

Inga överraskningar från Yellen

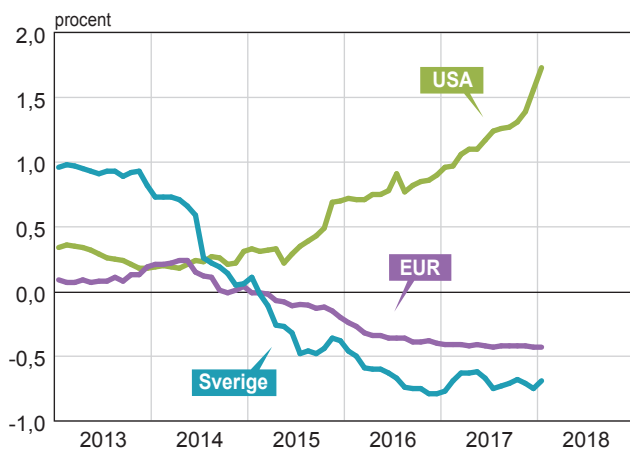
Under januaris sista dag lämnade den amerikanska centralbanken Federal Reserve, FED, räntebesked. Detta var centralbankschefen Janet Yellens sista räntemöte innan

Jerome Powell tar över i februari. Yellen bjöd inte på några överraskningar och räntan lämnades oförändrad inom intervallet 1,25–1,50 procent.

På den amerikanska räntemarknaden har vi under januari sett stigande räntor för såväl korta som långa löptider. Tremånadersräntan var i genomsnitt under månaden 1,73 procent vilket är en ökning med 17 räntepunkter jämfört med december. Under månaden har tioåriga räntor noterat den högsta nivån sedan september 2014 med en genomsnittsränta på 2,59 procent, vilket är en ökning med 18 punkter jämfört med december.

Korta räntor

3 mån statsskuldväxlar (motsv)

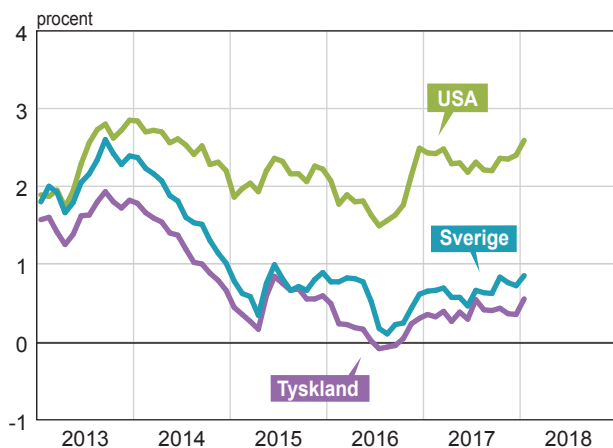
Källa: Riksbanken

Stigande räntor även i Sverige

På den svenska räntemarknaden har vi under januari också sett lite högre räntenivåer. Räntan på en svensk statsskuldväxel med tre månaders löptid var i genomsnitt -0,70 procent. Jämfört med december är detta en ökning med 6 räntepunkter. För en svensk statsobligation med tio års löptid var genomsnittsräntan 0,85 procent, vilket är en ökning med 13 punkter.

Långa räntor

10-åriga statsobligationer

Källa: Riksbanken

Försvagning av dollarn

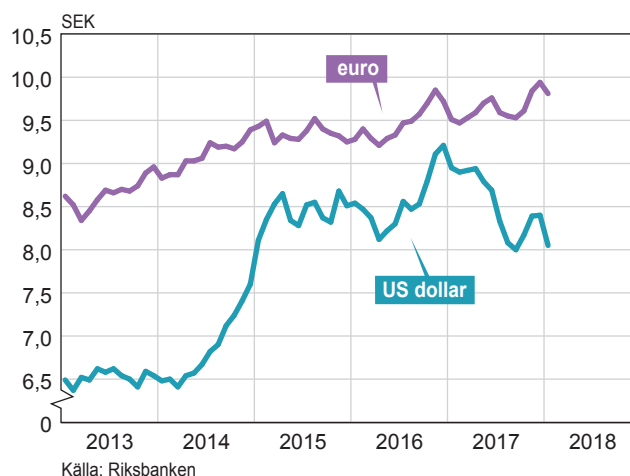
Under januari har dollarn fortsatt att försvagas och har nu nått sin lägsta nivå gentemot kronan på tre år. Det genom-

snittliga priset för en amerikansk dollar var under januari 8,05 kronor. Även euron har försvagats gentemot kronan och det genomsnittliga priset för en euro var 9,81 kronor.

Valutakurser

Svenska kronor i förhållande till dollar och euro.

Månadsgenomsnitt

Källa: Riksbanken

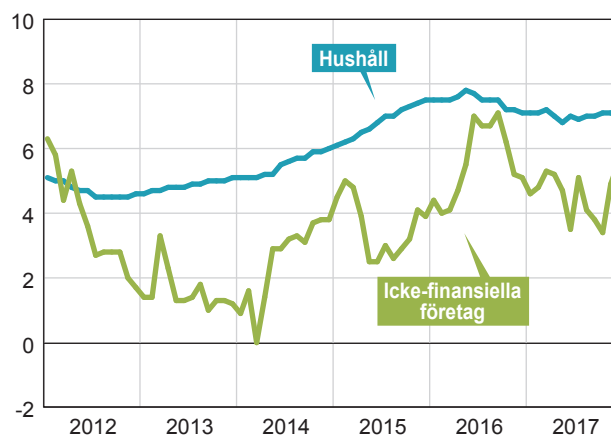
Lägre tillväxttakt för hushållens lån

I december 2017 hade hushållens lån från monetära finansinstitut (MFI) en årlig tillväxttakt på 7,0 procent, vilket innebär att tillväxttakten minskade med 0,1 procentenheter jämfört med i november.

Totalt uppgick hushållens lån hos MFI till 3 809 miljarder kronor i december. Det är en ökning med 19 miljarder jämfört med föregående månad och 244 miljarder jämfört med motsvarande månad föregående år.

MFI:s utlåning

Årlig tillväxttakt, procent

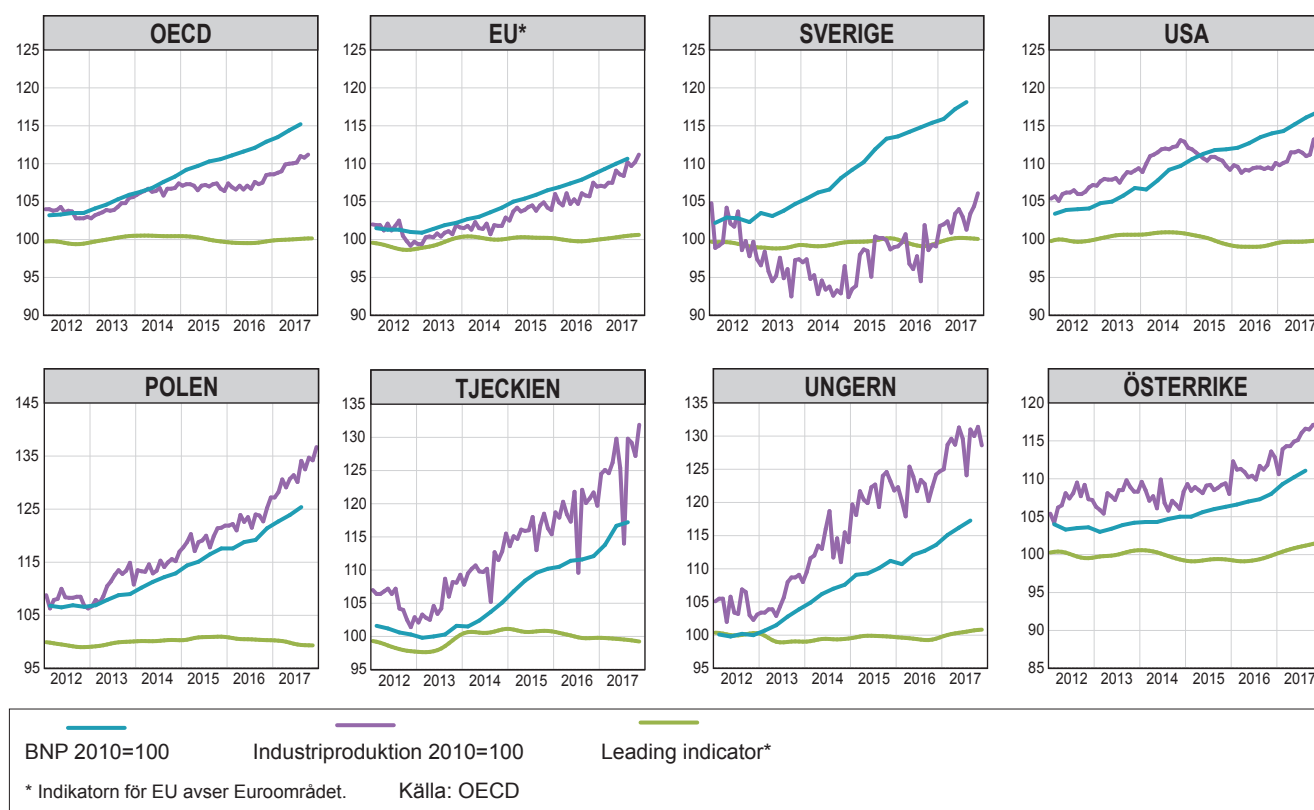
Hushållens bostadslån uppgick till 3 117 miljarder i december. Det är en ökning med 18 miljarder jämfört med föregående månad och 210 miljarder jämfört med motsvarande månad föregående år. Det innebär att bostadslånen hade en årlig tillväxttakt på 7,2 procent i december, en minskning med 0,2 procentenheter jämfört med i november.

Hushållens konsumtionslån hade en tillväxttakt på 7,3 procent i december. Det är en ökning jämfört med november då den var 7,2 procent.

Emelie Ekström och Charlotte Langlet, finansmarknad

INTERNATIONELL UTBLICK

Konjunkturindikatorer för några länder och -områden

Det var bättre fart på Tjeckiens ekonomi under 2017 än under 2016, då landets BNP visserligen ökade, men i en långsam takt. Särskilt förra våren tog BNP ett skutt uppåt, men därefter har tillväxten varit mer beskedlig. Tredje kvartalet steg landets BNP med 0,5 procent jämfört med kvartalet innan. I årstakt var tillväxten desto högre, hela 5,0 procent. Tjeckiens BNP-utveckling har sedan 2010 i stort sett följt samma mönster som landets industriproduktion. Industriproduktionen växte starkare under 2017 än 2016. Den minskade lite i oktober, men ökade åter i november, då den steg med 3,6 procent från månaden innan.

Ungern har haft en hygglig ekonomisk utveckling sedan början av 2013 med en genomsnittlig tillväxt på 0,8 procent per kvartal. Ekonomin växte dock relativt återhållsamt under 2016, men tillväxttakten har trappats upp sedan dess och ekonomin har visat en god utveckling under 2017. Tredje kvartalet ökade Ungerns BNP med 0,9 procent jämfört med kvartalet innan och 4,1 procent i årstakt. Även i Ungern är industriproduktionen viktig för ekonomin. Den minskade i november med 2,1 procent efter en uppgång månaden innan och i årstakt ökade den med 3,6 procent, vilket är betydligt lägre än månaderna innan då utvecklingen varit runt 7–8 procent.

Den polska ekonomin har vuxit stadigt de senaste åren. Förra året steg landets BNP med i genomsnitt 0,8 procent per kvartal och under de tre första kvartalen 2017 trappades tillväxten upp och var i snitt 1,1 procent per kvartal. Tredje kvartalet växte BNP med 1,2 procent jämfört med kvartalet innan och 5,2 procent i årstakt. Även Polens industriproduktion har haft en god tillväxt de senaste åren. I likhet med Tjeckien och Ungern följer BNP-tillväxten samma mönster som industriproduktionen, något som indikerar att industrin är viktig för landets ekonomi. Efter en hygglig uppgång i oktober sjönk industriproduktionsindex med 0,5 procent i november. Att industriproduktionen ändå har utvecklats starkt illustreras bättre i årsjämförelsen, där uppgången var 7 procent.

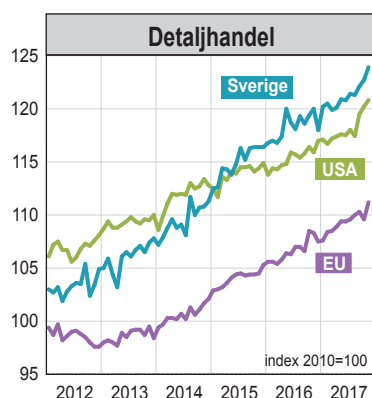
Österrike har haft en relativt svag ekonomisk utveckling under 2010-talet. Mellan 2011 och 2014 växte ekonomin särskilt långsamt då BNP i genomsnitt ökade med 0,2 procent per kvartal. Efter det har ekonomin tagit lite bättre fart, i synnerhet det senaste året. Tredje kvartalet 2017 steg Österrikes BNP med 0,8 procent jämfört med kvartalet innan och 3,5 procent i årstakt. Industriproduktionen har vuxit stabilt under 2017 och snabbare än tidigare under 2010-talet. I oktober steg industriproduktionen med 0,5 procent jämfört med månaden innan.

INTERNATIONELL UTBLICK

Detaljhandel

2017 inleddes starkt för detaljhandeln inom EU innan den växlade ner under några månader. I november tog dock försäljningen rejäl fart igen och steg med 1,5 procent, säsongsrensad och jämfört med i oktober. Utvecklingen var god i de flesta stora medlemsländer bortsett från Tyskland som backade jämfört med månaden innan. På årsbasis har Tysklands försäljning ökat, men långsamt, långt under EU-snittet. Frankrikes detaljhandel har vuxit snabbt de senaste åren och noterade en hyfsad ökning även i november. Detaljhandeln i Storbritannien sjönk rejält hösten 2016 i spåren efter Brexit-omröstningen, men läget har förbättrats och sammantaget är försäljningstillväxten god under 2017. Spaniens detaljhandel har, efter en riktigt svag utveckling i början av 2010-talet, haft en uppåtgående trend sedan 2014 och ökade även i november.

Bland våra nordiska grannländer noterade Norges handel en kraftig ökning på 2,1 procent i november. Efter några svaga år för den finska detaljhandeln har utvecklingen varit hyfsad under 2017 och den ökade med 1,4 procent i november. Danmarks detaljhandel har länge haft det tufft och legat under 2010 års nivå ända fram till november, då den ökade med 1,4 procent. USA:s detaljhandel har haft en god utveckling det senaste året och ökade med 0,5 procent i november.

Internationella ekonomiska indikatorer

			Danmark	Finland	Storbr.	Sverige	Tyskland	USA	EU ¹⁾	OECD
BNP ²⁾										
Förändr. föreg. kv.	%		-0,5	0,4	0,5	0,8	0,8	0,6	0,6	0,7
Förändr. 4 kv.	%		1,5	3,0	1,5	2,9	2,8	2,5	2,6	2,8
Industriproduktion ³⁾										
Förändr. föreg. mån.	%		1,7	0,5	0,5	1,6	4,3	0,9	0,9	0,4
Förändr. 12 mån.	%		-2,9	3,4	2,5	6,8	6,4	3,6	3,5	3,5
KPI ⁴⁾										
Förändr. föreg. mån.	%		-0,4	-0,1	0,3	0,4	0,8	-0,1	0,3	0,2
Förändr. 12 mån.	%		0,8	0,5	2,9	1,7	1,6	1,8	1,7	2,4
Arbetslöshet ⁵⁾	%		5,6	8,4	4,2	6,4	3,6	4,1	7,3	5,6
Förändr. föreg. mån.	procentenheter		0,0	0,0	0,0	-0,3	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Förändr. 12 månader	procentenheter		-0,8	-0,4	-0,6	-0,5	-0,3	-0,6	-1,0	-0,6
Kort ränta ⁶⁾	%		-0,30	-0,33	0,52	-0,58	-0,33	1,60	-0,33	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter		0,01	0,00	0,00	0,03	0,00	0,17	0,00	..
Förändr. 12 månader	procentenheter		-0,10	-0,01	0,15	0,03	-0,01	0,62	-0,01	..
Lång ränta ⁷⁾	%		0,41	0,51	1,28	0,72	0,30	2,40	0,91	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter		-0,03	-0,01	-0,05	-0,04	-0,01	0,05	-0,04	..
Förändr. 12 månader	procentenheter		0,02	0,05	-0,16	0,11	0,05	-0,09	-0,13	..

1) EU28 men för kort och lång ränta avses euroområdet 2) Storbritannien och USA fjärde kvartalet, övriga tredje kvartalet 3) USA december, OECD oktober, övriga november 4) Harmoniserat konsumentprisindex (HICP) för EU-länderna. USA och OECD november, övriga december 5) Storbritannien september, USA december, övriga november 6) Korta räntor avser 3-månaders interbankräntor enligt statistik från Eurostat. December 7) December

Källa: OECD, Eurostat, Bank of England

Detaljhandel

	Avser månad	Index 2010=100	Förändr. från föregående månad, %	Förändr. från motsv mån föreg år, %
EU 28	nov	111,2	1,5	2,7
Danmark	dec	99,8	-0,3	1,8
Finland	nov	108,3	1,4	3,1
Frankrike	nov	123,0	1,2	2,6
Italien	nov	96,5	0,6	1,3
Spanien	nov	91,0	1,3	2,0
Storbritannien	dec	117,5	-1,6	1,3
Sverige	nov	123,9	1,0	3,2
Tyskland	okt	111,8	-1,0	0,7
Norge	nov	112,3	2,1	3,1
USA	nov	120,8	0,5	4,2
Japan	nov	101,4	1,5	1,6
OECD	okt	114,7	-0,1	1,8

Källa: OECD

EU-barometern

Efter att ha legat på den högsta nivån på 17 år i december sjönk EU-kommissionens konjunkturbarometer något i januari. Indikatorn för euroområdet gick ner med 0,6 enheter till 114,7 och indikatorn för hela EU minskade med 0,4 enheter och ligger nu på samma nivå som indikatorn för euroområdet. Konsumentförtroendet steg i både EU och euroområdet medan stämningen inom tjänstesektorn samt detaljhandeln försämrades i båda regionerna. Det försämrade stämningsläget i Storbritannien tyngde januaris indikator. Även Sverige noterade en nedgång då indikatorn sjönk från 111,8 till 110,8 som en följd av att stämningen inom samtliga sektorer, förutom byggsektorn, försämrades jämfört med i december 2017.

INTERNATIONELL UTBLICK

Danska bostadspriser åter på uppgång

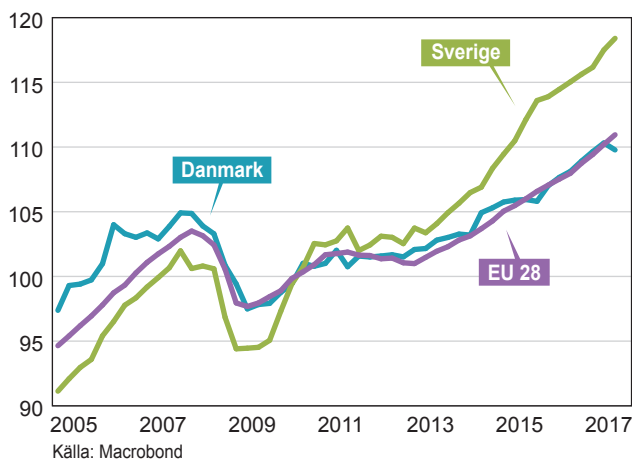
I likhet med Sverige är Danmark en liten exportberoende ekonomi som är bas för flera stora globala företag inom bland annat läkemedelsindustrin. Sverige, resten av Norden och Tyskland är viktiga handelspartners för Danmark. Även om tjänstesektorn har vuxit stadigt i dansk ekonomi fortsätter jordbruk att spela en viktig roll för Danmark och bara exporten av fläskköttprodukter står för ungefär en tjugondel av den totala varuexporten.

Ekonomi krympte tredje kvartalet i fjol

Medan Sveriges ekonomi vuxit starkt de senaste åren har Danmarks ekonomi växlat mellan uppgångar och nedgångar på kvartalsbasis sedan landet lämnade finanskrisen bakom sig. Tillväxten var något trevande från 2010 fram till början av 2016 då den danska ekonomin tog fart och växte sex kvartal i rad. Den senaste publicerade statistiken för tredje kvartalet 2017 visade dock att den danska ekonomin krympte med knappt 0,5 procent jämfört med föregående kvartal. Danmark var därmed det enda landet inom EU som inte växte under tredje kvartalet. Den negativa tillväxten kan delvis förklaras med att hushållskonsumtionen vände nedåt, vilket sammanföll med minskad fordonsförsäljning i Danmark. Sparandet i Danmark fortsätter dock att ligga på en hög nivå, vilket innebär att hushållen har ett outnyttjat köputrymme.

Bruttonationalprodukt

Volymindex 2010=100, säsongrensad

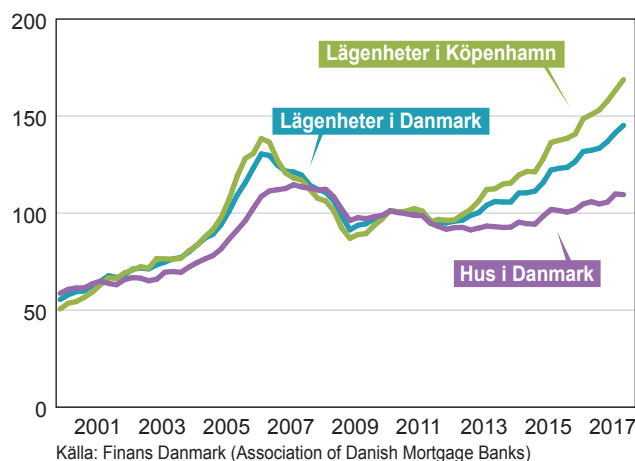
Stark återhämtning av bostadspriserna

Bostadspriserna steg snabbt i Danmark i början av 2000-talet, men började falla kraftigt redan före finanskrisen för att sedan sjunka ytterligare och bottna i början av 2009. Prisfallet kom lite tidigare i Köpenhamnsregionen jämfört med övriga landet och var brantare för lägenheter än hus. Priserna för lägenheter har återhämtat sig och ligger nu på en högre nivå än före prisetfallet, särskilt i Köpenhamnsregionen.

I takt med att bostadspriserna steg så ökade hushållens konsumtion i relativt hög takt. Även hushållens skuldsättning steg, från en redan hög nivå, och internationellt sett är de danska hushållens skuldsättning fortfarande hög idag. Hushållen blev mer försiktiga och hushållens sparande ökade under perioden som bostadspriserna föll. Sparandet ligger fortsatt på en hög nivå idag.

Bostadspriser i Danmark

Index 2010=100

God tillväxt med sjunkande arbetslöshet framöver

Arbetslösheten i Danmark är relativt låg och de senaste publicerade siffrorna visar att arbetslösheten ligger strax under 6 procent, med andra ord lägre än i Sverige. Arbetslösheten i Danmark fortsätter dock vara betydligt högre än före finanskrisen då den låg runt 4 procent. Den danska arbetsmarknaden är uppbyggd så att den främjar flexibilitet. Begreppet "flexicurity" som står för "flexibility" och "security" myntades för att beskriva den danska arbetsmarknaden. Även andelen långtidsarbetslösa är relativt låg i Danmark och ligger på ungefär samma nivå som i Sverige. Det råder för närvarande brist på arbetskraft inom bland annat byggbranschen. Framöver spår EU-kommissionen att den danska arbetslösheten fortsätter att sjunka.

De offentliga finanserna i Danmark är goda. Enligt EU-kommissionen spås den offentliga bruttoskulden minska fram till 2019 även om en pensionsreform och återbetalning av en bostadsskatt tär på de offentliga finanserna. Inflationen fortsätter ligga under EU-genomsnittet.

EU-kommissionen spår god tillväxt i Danmark kommande år där tillväxten främst väntas vara inhemskt driven. Ökat tryck i världshandeln kan dock ge skjuts till Danmarks ekonomi.

SVENSKA EKONOMISKA INDIKATORER

	Enhet	Basår	Senaste uppgift	Förändring i procent från		
				föreg. månad/ period	samma månad/ period föreg. år	
Ekonomi, allmänt						
BNP	volym	2010=100	3 kv	118,4 ¹⁾	0,8 ¹⁾	2,9
Fast bruttoinvestering	volym	2010=100	3 kv	139,2 ¹⁾	3,9 ¹⁾	9,1
Hushållens konsumtion	volym	2010=100	3 kv	115,6 ¹⁾	0,4 ¹⁾	2,7
Lägenheter, påbörjade, nya	1 000-tal		3 kv	14,0		-2
			1-3 kv	49,8		11
Näringslivet						
Näringslivets produktion	volym	2015=100	nov	117,1	1 ¹⁾	7
			jan-nov	107,4		5
Industriproduktion	volym	2015=100	nov	116,7	0 ¹⁾	6
			jan-nov	107,6		5
Industrins orderingång	volym	2010=100	nov	110,2	3 ¹⁾	8
			jan-nov	102,9		6
Industrins kapacitetsutnyttjande	%		3 kv	90,9 ¹⁾	0,2 ¹⁾²⁾	2,3 ²⁾
Industrins investeringar	mdr kr		3 kv	38,7		15
Tjänsteproduktion	volym	2015=100	nov	116,4	2	7
			jan-nov	106,5		5
Utrikeshandel						
Varuexport	mdr kr		dec	109,2	1 ¹⁾	0
			jan-dec	1 306,9		10
Varuimport	mdr kr		dec	110,9	1 ¹⁾	0
			jan-dec	1 310,8		9
Handelsnetto	mdr kr		dec	-1,7		
			jan-dec	-3,9		
Bytesbalans	mdr kr		3 kv	50,7		
			1-3 kv	126,8		
Konsumtion						
Detaljhandelns försäljning	volym	2010=100	dec	122,9 ¹⁾	-1,4 ¹⁾	3,3
			jan-dec			2,6
Hushållens konsumtionsindikator	volym	2010=100	nov	117,6 ¹⁾	0,5 ¹⁾	2,1
			jan-nov			2,1
Personbilsregistreringar, nya	st		dec	35 357		-7
			jan-dec	392 728		1
Consumer Confidence Indicator ³⁾		medelv=100	jan	107,2 ⁴⁾	107,7 ⁴⁾	104,3 ⁴⁾
Priser						
Konsumentprisindex		1980=100	dec	325,2	0,4	1,7
Konsumentprisindex, fast ränta		1987=100	dec	212,7	0,4	1,9
Producentprisindex		2005=100	dec	121,8	1,6	2,3
Exportprisindex		2005=100	dec	116,8	2,0	1,5
Importprisindex		2005=100	dec	116,3	2,4	2,5
Prisindex för inhemsk tillgång		2005=100	dec	121,7	1,8	2,8
Hemmamarknadsprisindex		2005=100	dec	127,1	1,1	3,0
Arbetsmarknad, löner						
Sysselsatta 15-74 år	1 000-tal		dec	5 005		2,3
Arbetslösa 15-74 år	1 000-tal		dec	321		-4,8
därav heltidsstuderande	1 000-tal		dec	99		-7,5
Arbetade timmar	10 000-tal		dec	14 710		1,8
Lediga platser, nyanmälda	1 000-tal		dec	107		4,2
Arbetskostnadsindex, industriarbetare		2008 jan=100	nov	126,1		1,8
Timlön, industriarbetare	kr		nov	179,5		1,8
Finansmarknad						
Utlåning till hushåll ⁵⁾	mdr kr		dec	3 809		7,0
Utlåning till icke-finansiella företag ⁵⁾	mdr kr		dec	2 173		5,6
Lång ränta, 10-åriga statsobligationer	%		jan	0,85	0,13 ²⁾	0,20 ²⁾
Kort ränta, 3-mån statsskuldväxlar	%		jan	-0,69	0,06 ²⁾	0,08 ²⁾
Statsskuldens månadsförändring	mdr kr		dec	53,6		
Valutakurs, TCW-index	18 nov 1992=100		31 jan	130,9	-1,0	0,0

1) Säsongrensade tal 2) Procentenheter 3) Hushållens syn på den egna och den svenska ekonomin 4) Index för resp period 5) Från monetära finansinstitut

Utges av Statistiska centralbyrån, avd för nationalräkenskaper,
Box 24300, 104 51 STOCKHOLM
Tfn 010-479 40 00
Ansvarig utgivare: Elisabeth Hopkins
Redaktör: Johannes Holmberg
Layout: Monica Andersson

Copyright SCB. Citera gärna, men uppge källa.

ISSN 1653-9435

URN:NBN:SE:SCB-2018-A06T11801_pdf (pdf)